

Száma: Mált/ 146-18 /2025.

Készült: 1 példányban

Mérk Nagyközség Német Nemzetiségi Önkormányzatának 2025. június 5-én 8 óra 00 perc kezdettel megtartott rendkívüli, nyilvános ülésének

a/ J e g y z ő k ö n y v e

**b/ 15-17/2025.(VI.5) számú
h a t á r o z a t a i**

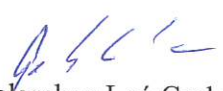
T á r g y s o r o z a t i p o n t

1)Előterjesztés a Mérk-Vállaj Német Nemzetiségi Általános Iskola pedagógiai programjának véleményezésére

Előadó: Galambos Leó Csaba NNÖ elnöke

Mérk, 2025. június 5.

Galambos Leó Csaba
NNÖ elnök

J e g y z ő k ö n y v

Készült: Mérk Nagyközség Német Nemzetiségi Önkormányzatának 2025. június 5-én 8 óra 00 perctől a Mérki Közös Önkormányzati Hivatal Mérki székhelyének tanácstermében megtartott rendkívüli, nyilvános üléséről

Jelen vannak: Galambos Leó Csaba NNÖ elnök úr
Schupler Adrienn NNÖ elnökhelyettes asszony

Távol maradt: Galambos Dóra NNÖ képviselő asszony

Tanácskozási joggal: Sas Ildikó köztisztviselő, jegyző helyettes

Galambos Leó Csaba NNÖ elnök köszöntötte az ülésen megjelenteket, megállapította, hogy az ülés határozatképes, a megválasztott 3 fő nemzetiségi képviselők közül 2 fő van jelen.

Galambos Leó Csaba NNÖ elnök javasolja, hogy **Schupler Adrienn NNÖ elnökhelyettes asszonyt** jelöljék ki jegyzőkönyv hitelesítőnek.

A Képviselő-testület **2 igen szavazattal, egyhangúlag** az alábbi határozatot hozta:

**Mérk Nagyközség Német Nemzetiségi Önkormányzat
Képviselő-testületének
15/2025. (VI. 5.)
h a t á r o z a t a**

A jegyzőkönyv-hitelesítő megválasztásáról

A Német Nemzetiségi Önkormányzat!

Jegyzőkönyv-hitelesítőnek választotta **Schupler Adrienn NNÖ elnökhelyettes asszonyt**.

Galambos Leó Csaba NNÖ elnök javasolja, hogy a meghívóban szereplő napirendi pontokat fogadják el megtárgyalásra.

A képviselő-testület **2 igen szavazattal, egyhangúlag** az alábbi határozatot hozta:

**Mérk Nagyközség Német Nemzetiségi Önkormányzat
Képviselő-testületének
16/2025. (VI. 5.)
h a t á r o z a t a**

A napirend elfogadásáról

A Német Nemzetiségi Önkormányzat!

Az alábbi meghívóban szereplő napirendi pontot fogadta el megtárgyalásra:

N a p i r e n d

1)Előterjesztés a Mérk-Vállaj Német Nemzetiségi Általános Iskola pedagógiai programjának véleményezésére

Előadó: Galambos Leó Csaba NNÖ elnöke

Tárgy(1.tsp): 1)Előterjesztés a Mérk-Vállaj Német Nemzetiségi Általános Iskola pedagógiai programjának véleményezésére

Előadó: Galambos Leó Csaba NNÖ elnöke

Írásbeli előterjesztés csatolva a jegyzőkönyvhöz!

A napirendi pont megtárgyalása során a Nemzetiségi Önkormányzat tagjai egyetértettek az előterjesztésben foglaltakkal, így **2 igen szavazattal, egyhangúlag** az alábbi határozatot hozták:

Mérk Nagyközség Német Nemzetiségi Önkormányzat

Képviselő-testületének

17/2025. (VI. 5.)

h a t á r o z a t a

**A Mérk-Vállaj Német Nemzetiségi Általános Iskola pedagógiai programjának
véleményezéséről**

A Német Nemzetiségi Önkormányzat!

A Mérk-Vállaj Német Nemzetiségi Általános Iskola pedagógiai programját megtárgyalta, az abban foglaltakkal egyetértett és elfogadásra javasolja.

A napirendi pont megtárgyalását követően egyéb közérdekű észrevétel, hozzászólás nem hangzott el, **Galambos Leó Csaba elnök úr** megköszönte a jelenlétet és az ülést **8 óra 19** perckor bezárta.

k.m.f.

Galambos Leó Csaba
NNÖ elnöke

Schupler Adrienn
NNÖ elnökhelyettes, jkv. hitelesítő

Jelenléti ív

Készült: Mérk Nagyközség Német Nemzetiségi Önkormányzatának 2025. június 5-én 8 óra 00 perctől megtartott rendkívüli, nyilvános üléséről

Galambos Leó Csaba elnök

.....

Schupler Adrienn elnökhelyettes

.....

Galambos Dóra képviselő

.....

Sas Ildikó jegyző helyettes

.....

Pesti-Varga Tímea jegyzőkönyvvezető

.....

Meghívottak:

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Mérék Nagyközség Német
Nemzetiségi Önkormányzat
Elnökétől

✉ 4352. Mérék, Hunyadi u. 45.sz.

☎ 44/554-001
Fax: 44-554054
hivatal.merk@gmail.com
m

Száma: Mált/ 146-15/2025.

Meghívó

Mérék Nagyközség Német Nemzetiségi Önkormányzatának
rendkívüli, nyilvános ülését

2025. június 5-én (csütörtök) 8.00 órára

összehívom a
Mérki Községháza tanácstermébe.

A nyílt ülésre javasolt tárgysorozati pontok:

1)Előterjesztés a Mérék-Vállaj Német Nemzetiségi Általános Iskola pedagógiai programjának véleményezésére

Előadó: Galambos Leó Csaba NNÖ elnöke

Mérék, 2025. június 4.

Galambos Leó Csaba sk.
NNÖ elnök

Mérék Nagyközség Német Nemzetiségi
Önkormányzat
Elnökétől
☒ 4352. Mérék, Hunyadi u. 45.sz.

☎ 44/554-001
Fax: 44-554054
hivatal.merk@gmail.com

Száma: Mált/ 146-16/2025.

Előterjesztés
Mérék Nagyközség Német Nemzetiségi Önkormányzat
2025. június 5-én tartandó ülésére

Tárgy: 1)Előterjesztés a Mérék-Vállaj Német Nemzetiségi Általános Iskola pedagógiai programjának véleményezésére

Előadó: Galambos Leó Csaba NNÖ elnöke

Tisztelt Német Nemzetiségi Önkormányzati tag!

A Mérék-Vállaj Német Nemzetiségi Általános Iskola pedagógiai programjának módosítása elkészült, melyet az előterjesztéshez mellékelek.

Mivel Német Nemzetiségi Általános Iskolaként működik, így Mérék Nagyközség Német Nemzetiségi Önkormányzatának is véleményeznie kell a pedagógiai program módosítását.

Javaslom annak elfogadását.

Kérem a Tisztelt Képviselő-testületet, hogy az előterjesztést megtárgyalni és a határozat-tervezetet elfogadni szíveskedjenek.

Mérék, 2025. június 4.

Galambos Leó Csaba sk.
NNÖ elnök

Mérék Nagyközség Német Nemzetiségi Önkormányzatának
Képviselő-testülete
...../2025. (VI.5.)

h a t á r o z a t-tervezete

A Mérék-Vállaj Német Nemzetiségi Általános Iskola pedagógiai programjának
véleményezéséről

A Német Nemzetiségi Önkormányzat!

A Mérék-Vállaj Német Nemzetiségi Általános Iskola pedagógiai programját megtárgyalta, az abban foglaltakkal egyetértett és elfogadásra javasolja.

MÉRK-VÁLLAJ NÉMET NEMZETISÉGI ÁLTALÁNOS ISKOLA

PEDAGÓGIAI PROGRAM

(Hatályos: 2025. május 14. napjától)

Készítette:

Mérk, 2025. 05. 14.

Reszlerné Pásztor Andrea

igazgató

Ellenőrizte:

Mátészalka, 2025.

Jóváhagyta:

Mátészalka, 2025.

Vilmosné Horváth Ildikó

szakmai vezető, tankerületi igazgató h.

Tartalom

I.	BEVEZETÉS.....	5
I.1	Iskolatörténet	7
I.1.1	A mérk iskolája múltja	7
I.1.2	A vállaji iskola múltja	7
I.2	Az intézmény jogi státusa az alapító okirat.....	7
II.	HELYZETELEMZÉS	10
II.1	Személyi feltételek	10
II.1.1	Nevelő-oktató munkát végzők:	10
II.1.2	A tantestület jellemzői:	11
II.1.3	Az iskola tanulóinak szociális helyzete	11
II.2	Tárgyi feltételek	12
II.2.1	Mérk	12
II.2.2	Vállaj	12
III.	NEVELÉSI PROGRAM	12
III.1	Az iskolában folyó nevelő-oktató munka pedagógiai alapelvei, értékei, céljai, feladatai, eszközei, eljárásai	13
III.1.1	Alapelvek, értékek	13
III.1.2	Pedagógiai programunk célrendszere	15
III.1.3	Az iskola céljainak megvalósítása érdekében kiemelt feladatok, eszközök, eljárások	17
III.1.4	A NAT-ban megjelenő kulcskompetenciák a következők:	19
III.1.5	A NAT-ban megfogalmazott kiemelt fejlesztési feladatok:	19
III.1.6	Kulcskompetenciák kialakítása	19
III.1.7	A kompetencia alapú oktatás céljai	20
III.2	A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok	31
III.2.1	Kapcsolódó szükséges nevelési tényezők	31
III.2.2	Tanulóink általános emberi személyiségvonásainak fejlesztése	32
III.2.3	A tudásanyag és tevékenységi körének fejlesztése	33
III.3	Egészségnevelési program	36
III.3.1	Mi az egészség?	36
III.3.2	Mi az egészségfejlesztés?	36
III.3.3	Az életmód szerepe	37
III.3.4	Az iskola szerepe és lehetősége	37
III.3.5	Alapelvek	38
III.3.6	Az egészségnevelés célja	39
III.3.7	Az egészségnevelés feladatai	40
III.3.8	Az egészségnevelés területei	40
III.3.9	Módszerek, eszközök	41
III.3.10	Fejlesztési követelmények	42
III.3.11	Ellenőrzés, értékelés	42
III.3.12	Egészségügyi prevenció az iskolában	42
III.3.13	Az iskolában végzett szűrővizsgálatok	43
III.3.14	Cukorbeteg gyerekek támogatása, anafilaxia	43
III.3.15	A szakemberek együttműködésének lehetősége és módszerei	45
III.3.16	Az egészségnevelés szakmai programja	47
III.3.17	Elsősegélynyújtás	47
III.3.18	Környezeti nevelés, fenntarthatóság	48
III.4	A közösségfejlesztéssel kapcsolatos feladatok	50
III.4.1	A közösségfejlesztés színterei	51
III.4.2	A közösségfejlesztési követelmények	55
III.4.3	Közösségfejlesztéssel kapcsolatos feladatok	56
III.5	Iskolánkban tanító pedagógusok alapvető feladatai:	57
III.5.1	Az osztályfőnök feladatai	58
III.6	A kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenység helyi rendje	59
III.6.1	Sajátos nevelési igényű tanulók:	59
III.6.2	Az enyhén értelmi fogyatékos tanuló	62
III.6.3	Az integrált keretek között nevelt enyhén értelmi fogyatékos tanulók fejlesztése	63
III.6.4	Pszichés fejlődési zavarral küzdő tanulók iskolai fejlesztésének elvei	77
III.6.5	Egészségügyi és pedagógiai célú rehabilitáció	84
III.6.6	A hallássérült (nagyothalló) tanulók iskolai fejlesztésének elvei	85
III.6.7	A gyengénlátó, (aliglátó) tanulók iskolai fejlesztésének elvei	93
III.6.8	Beilleszkedési, magatartási nehézségek enyhítésének formái	100
III.6.9	Kiemelten tehetséges tanuló	101

**MÉRK-VÁLLAJ NÉMET NEMZETISÉGI ÁLTALÁNOS ISKOLA
PEDAGÓGIAI PROGRAMJA**

III.6.10	Hátrányos helyzetű, halmozottan hátrányos helyzetű tanulók	103
III.6.11	Szociális hátrányok enyhítését szolgáló tevékenységek	103
III.7	A tanulók intézményi döntési folyamatban való részvételi jogai, gyakorlásának rendje	104
III.8	Az együttműködés kapcsolatrendszere	105
III.8.1	A szülő, a tanuló, a pedagógus és az intézmény partnerei kapcsolattartásának formái	105
III. 8.1.1	Az együttműködés formái szülőkkel:	105
III.8.1.2	A szülők és pedagógusok együttműködését szolgáló fórumok	106
III.8.1.3	A szülők bekapcsolódásának lehetőségei az iskola közéletébe	106
III.8.1.4	Az együttműködés formái tanulókkal	107
III.8.1.5	Az iskola meglévő kapcsolatrendszere	107
III.9	A tanulmányok alatti vizsgák vizsgaszabályzata	108
III.10	A tanuló felvétele és átvétele, a tanulók osztályba, csoportba való beosztása	110
III.11	IKT stratégia	113
III.12	A Mérk-Vállaj Német Nemzetiségi Általános Iskola környezetnevelési programja	113
III.13	A pedagógus teljesítményértékelési rendszer bevezetése	113
IV.	HELYI TANTERV	114
IV.1	A jelenleg használt kerettanterv tantárgyi rendszere és heti óraszám	115
IV.2	A tankönyvek kiválasztásának elvei	119
IV.2.1	A tankönyvválasztás szempontjai	119
IV.3	A Nemzeti alaptantervben meghatározott pedagógiai feladatok helyi megvalósításának részletes szabályai	120
IV.4	A mindennapos testnevelés megvalósítása	123
IV.5	A tanuló tanulmányi munkájának írásban, szóban vagy gyakorlatban történő ellenőrzési és értékelési módja, diagnosztikus, szummatív, fejlesztő formái	123
IV.5.1	A beszámoltatás, a számonkérésének értékelésének fajtái	124
IV.5.2	Az értékelés elvei	124
IV.5.3	Az értékelés feladatai	124
IV.6	Az iskolai beszámoltatás, az ismeretek számonkérésének követelményei és formái, a tanuló magatartása, szorgalma értékelésének és minősítésének követelményei, továbbá - jogszabály keretei között - a tanuló teljesítménye, magatartása és szorgalma értékelésének, minősítésének formája	125
IV.6.1	Az értékelés elvei és eszközei	125
IV.6.2	A tanulói munka teljesítményének mérése, ellenőrzése	125
IV.6.3	Az írásbeli beszámoltatás rendje és értékelése:	127
IV.6.4	A tanuló magatartásának, szorgalmának értékelése és minősítése	129
IV.6.5	Jutalmazás szempontjai, formái:	129
IV.6.6	Az elmarasztalás szempontjai, formái.	130
IV.6.7	Az otthoni (napközis, tanulószobai) felkészüléshez előírt házi feladatok meghatározása:	131
IV.7	A csoportbontások és egyéb foglalkozások szervezésének elvei	131
IV.8	A tanulók fizikai állapotának mérése	132
IV.9	A tanulók esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések	132
IV.9.1	A tanulási esélyegyenlőség segítésének elvei	132
IV.9.2	A hátrányok típusai:	133
IV.10	Az integrációs és képesség-kibontakoztató felkészítés rendje	135

Pedagógiai hitvallásunk

*"Az iskola dolga,
hogy megtaníttassa velünk, hogyan kell tanulni,
hogy felkeltse a tudás iránti étvágyunkat,
hogy megtanítsa bennünket a jól végzett munka örömeire és az alkotás
izgalmára,
hogy megtanítsa szeretni, amit csinálunk,
és hogy segítsen megtalálni azt, amit szeretünk csinálni."*

/ Szent-Györgyi Albert /

I. BEVEZETÉS

A pedagógiai program az iskola működését érintő alapidokumentum. Többoldalu "szerződés", amely alapján az érdekelt felek - fenntartó, tantestület, szülők - a programban meghatározott elvek megvalósítását tűzik ki célul.

Az iskolában a nevelő-oktató munka a *pedagógiai program* alapján folyik.

A program az iskola pedagógiai *stratégiai terve*, amely hosszú- illetve középtávra meghatározza – az intézményben működő évfolyamok számához igazodva – az iskolában folyó nevelés-oktatás rendszerét: céljait, feladatait, eszközeit, eljárásait és tevékenységeit.

A pedagógiai program így az iskola szakmai önmeghatározásának a legfőbb dokumentuma, s egyben szakmai autonómiájának a biztosítója is.

pedagógiai program *tartalmazza*:

a nevelési programot

a helyi tantervet.

Az új NAT-ban megfogalmazódó fejlesztési feladatok és közműveltségi tartalmak az egyes nevelési-oktatási szakaszokhoz kapcsolódnak.

Az iskola, a család után a második legfontosabb társadalmi közösség, amely döntő befolyást gyakorol a felnövekvő gyermekek gondolkodására, világlátására, világnézetére, életpályájára. Az alapfokú oktatás (6 éves kortól 14 éves korig) a gyermekekkel a legfogékonyabb korban foglalkozik. Az iskolában és az otthoni felkészüléssel eltöltött idő meghaladja a napi 6-9 órát. A pedagógus néha több időt tölt a gyermekekkel, mint a szülő. Iskolánk ezért elvárja a pedagógusaitól, hogy szakmailag felkészülten, emberi és etikai értékeket felmutatva, saját pozitív életpéldájukkal neveljék, oktassák a gondjaikra bízott gyermekeket. A hatékony oktató-nevelő munka előfeltétele a jó kapcsolat a szülők és a pedagógusok között.

Iskolánk vállalja, hogy nevelési kérdésekben segítséget nyújt a szülőknek. A szülők és pedagógusok együttes feladata, hogy a gyermekeket megnyerjék és készítsék arra, hogy szorgalommal, fokozott erőfeszítéssel végezzék munkájukat. További együttes feladat, hogy a – gyermekek számára olyan fontos – bizalmon és kölcsönös elfogadáson alapuló szeretetteljes légkör vegye körül a gyermekeket. Tudván azt, hogy a szabályok emberi kapcsolatok nélküli megkövetelése lázadáshoz vezethet, a tanár - diák - szülő és egyéb társas kapcsolatok ápolására különös hangsúlyt fektetünk.

Az alapfokú nevelés-oktatás szakasza első évfolyamon kezdődik és a nyolcadik évfolyam végéig tart.

Két részre tagolódik:

az első évfolyamon kezdődő és a negyedik évfolyam végéig tartó alsó tagozat

MÉRK-VÁLLAJ NÉMET NEMZETISÉGI ÁLTALÁNOS ISKOLA
PEDAGÓGIAI PROGRAMJA
az ötödik évfolyamon kezdődő és a nyolcadik évfolyam végéig tartó felső
tagozat.

Az oktatás magyar nyelven folyik, a nemzetiségi nyelvet és irodalmat német nyelven tanítjuk. A pedagógiai programban foglaltak akkor valósulnak meg, ha hozzákapcsolódva évente megtörténik az aktuális célok meghatározása, s az ezekhez kapcsolódó feladatok teljesülnek. A pedagógiai program megvalósításának ezért alapvető feltétele az iskola éves, rövidtávú pedagógiai céljait és feladatait tartalmazó munkatervének az elkészítése és végrehajtása.

A pedagógiai program tartalmát a következő jogszabályok és dokumentumok határozzák meg:

Törvények:

2011. évi CXCV. törvény a nemzeti köznevelésről

2023. évi LII. törvény (a továbbiakban: Púétv.)

2012. évi II. törvény a szabálysértésekről, a szabálysértési eljárásról

2011.évi CXII. törvény az információs önrendelkezési jogról és az információ-szabadságról

Kormányrendeletek:

401/2023. (VIII. 30.) Korm. rendelet a pedagógusok új életpályájáról szóló 2023. évi LII. törvény végrehajtásáról

1431/2019. (VII. 26.) Korm. határozat a tankönyvellátás finanszírozásának és az állami tankönyvfejlesztés folyamatának hosszú távú biztosításával kapcsolatos kormányzati állásfoglalásról

401/2023. (VIII. 30.) Korm. rendelet a pedagógusok új életpályájáról szóló 2023. évi LII. törvény végrehajtásáról

229/2012. (VIII. 28.) Korm. rendelet a nemzeti köznevelésről szóló törvény végrehajtásáról

368/2011. (XII. 31.) Korm. rendelet az államháztartásról szóló törvény végrehajtásáról

110/2012. (VI. 4.) Korm. rendelet a Nemzeti alaptanterv kiadásáról, bevezetéséről és alkalmazásáról

Rendeletek:

26/1997. (IX.3.) NM- rendelet iskola-egészségügyi ellátásról

18/2024. (IV. 4.) BM rendelet a pedagógusok teljesítményértékeléséről

20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet a nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról

15/2013. (II. 26.) EMMI rendelet a pedagógiai szakszolgálati intézmények működéséről

48/2012. (XII. 12.) EMMI rendelet a pedagógiai-szakmai szolgáltatásokról, a pedagógiai-szakmai szolgáltatásokat ellátó intézményekről és a pedagógiai-szakmai szolgáltatásokban való közreműködés feltételeiről

I.1 Iskolatörténet

Intézményünk története két település iskoláinak múltját és jelenét fogja össze vagy mutatja be. Az elmúlt évtizedek során hol önállóan, hol együttműködve tanítottuk, neveltük diákjainkat.

I.1.1 A mérki iskola múltja

Az 1773. évi összeírás szerint még nem volt tanítómestere és iskolája a községnek. 1779-ben már két iskola volt, egy magyar és egy sváb. Ezekben tanítómesterek tanítottak. Az első tanító Anonymus Fülöp, követői Baumgartner Antal, a Manz testvérek és Boday József. Az elemi iskola időszakában 550-600 beírt tanuló volt, 21 nevelővel. A tanácsi rendszer átalakítása során összevontan működött a vállaji iskolával. Az 1990. évi változásokat követően ismét önállóvá vált. 2007. szeptember 1-jétől intézményi társulás jött létre Mérk és Vállaj között. Így Vállaj iskolája Mérk tagintézményévé vált.

I.1.2 A vállaji iskola múltja

Vállaj község iskolája 250 éves múlttra tekint vissza. A legrégebbi feljegyzések alapján a lakosság 1750-ben létesített iskolát. A néptanítók német nyelven tanítottak. 1856 után a szatmári tanítóképzőből először egy, majd a gyermeklétszám növekedésével több tanító érkezett a vállaji iskolába. 1950 után megalakult a nyolcosztályos Állami Általános Iskola, mely később II. Rákóczi Ferencet választotta névadójának. 1978-tól 1990-ig közös igazgatás alatt működött a szomszédos Mérk község iskolájával. 1990-ben Vállaj község képviselő testülete nemzetiségi iskolaként önálló iskolát alapított. Az intézmény „II. Rákóczi Ferenc Nemzetiségi Általános Iskola és Művelődési Központ” nevében működött. 2007 szeptemberétől az iskola a mérki ÁMK tagintézményévé vált. Nemzetiségi státuszát megőrizte.

Az új szervezeti felállásnak megfelelően készítjük el pedagógiai programunkat.

I.2 Az intézmény jogi státusa az alapító okirat

Az iskola neve:	Mérk-Vállaj Német Nemzetiségi Általános Iskola
Székhely:	4352 Mérk, Béke utca 19.
Tagintézmény hivatalos neve:	Mérk-Vállaj Német Nemzetiségi Általános Iskola Vállaji Tagintézménye
Ügyviteli telephelye:	4351 Vállaj, Szabadság tér 3.
Alapító szerv neve:	Emberi Erőforrások Minisztériuma
Alapító jogkör gyakorlója:	emberi erőforrások minisztere
Alapító székhelye:	1054 Budapest, Akadémia utca 3.
Fenntartó neve:	Mátészalkai Tankerületi Központ
Fenntartó székhelye:	4700 Mátészalka, Kölcsey utca 10.
Típusa:	általános iskola

Köznevelési alapfeladatai:

4352 Mérk, Béke utca 19.

- általános iskolai nevelés-oktatás
 - nappali rendszerű (felvehető maximális tanulói létszám: 203 fő)
 - alsó tagozat, felső tagozat
 - a többi gyermekkel, tanulóval együtt nevelhető, oktatható sajátos nevelési igényű gyermekek, tanulók nevelése-oktatása (mozgásszervi fogyatékos, beszédfogyatékos, halmozottan fogyatékos, autizmus spektrumzavar, egyéb pszichés fejlődési zavarral küzdők, értelmi fogyatékos - enyhe értelmi fogyatékos, érzékszervi fogyatékos - hallási fogyatékos, érzékszervi fogyatékos - látási fogyatékos)
 - nappali rendszerű (felvehető maximális tanulói létszám: 20 fő).
 - integrációs felkészítés
 - képességkibontakoztató felkészítés
- nemzetiséghez tartozók általános iskolai nevelése-oktatása
 - nappali rendszerű (felvehető maximális tanulói létszám: 230 fő)
 - alsó tagozat, felső tagozat
 - nemzetiségi nevelés-oktatás - német (nyelvoktató nemzetiségi nevelés-oktatás)
 - a többi gyermekkel, tanulóval együtt nevelhető, oktatható sajátos nevelési igényű gyermekek, tanulók nevelése-oktatása (mozgásszervi fogyatékos, beszédfogyatékos, halmozottan fogyatékos, autizmus spektrumzavar, egyéb pszichés fejlődési zavarral küzdők, értelmi fogyatékos - enyhe értelmi fogyatékos, érzékszervi fogyatékos - hallási fogyatékos, érzékszervi fogyatékos - látási fogyatékos)
 - nappali rendszerű (felvehető maximális tanulói létszám: 20 fő)
 - integrációs felkészítés
 - képességkibontakoztató felkészítés
- egyéb foglalkozások: napközi, tanulószoba
- iskolai könyvtár: iskolai / kollégiumi könyvtár
- mindennapos testnevelés biztosításának módja: saját tornaterem
- a testnevelésórák keretében megvalósított úszásoktatás módja: együttműködésben, megállapodás alapján

4351 Vállaj, Szabadság tér 3.

- általános iskolai nevelés-oktatás
 - nappali rendszerű (felvehető maximális tanulói létszám: 203 fő)

MÉRK-VÁLLAJ NÉMET NEMZETISÉGI ÁLTALÁNOS ISKOLA
PEDAGÓGIAI PROGRAMJA

- alsó tagozat, felső tagozat
- a többi gyermekkel, tanulóval együtt nevelhető, oktatható sajátos nevelési igényű gyermekek, tanulók

nevelése-oktatása (mozgásszervi fogyatékos, beszéd fogyatékos, halmozottan fogyatékos, autizmus spektrumzavar, egyéb pszichés fejlődési zavarral küzdők, értelmi fogyatékos - enyhe értelmi fogyatékos, érzékszervi fogyatékos - hallási fogyatékos, érzékszervi fogyatékos - látási fogyatékos)

- integrációs felkészítés
- képességkibontakoztató felkészítés
- nemzetiséghez tartozók általános iskolai nevelése-oktatása
 - nappali rendszerű (felvehető maximális tanulói létszám: 120 fő)
 - alsó tagozat, felső tagozat
 - nemzetiségi nevelés-oktatás - német (nyelvoktató nemzetiségi nevelés-oktatás)
 - a többi gyermekkel, tanulóval együtt nevelhető, oktatható sajátos nevelési igényű gyermekek, tanulók nevelése-oktatása (mozgásszervi fogyatékos, beszéd fogyatékos, halmozottan fogyatékos, autizmus spektrumzavar, egyéb pszichés fejlődési zavarral küzdők, értelmi fogyatékos - enyhe értelmi fogyatékos, érzékszervi fogyatékos - hallási fogyatékos, érzékszervi fogyatékos - látási fogyatékos)
 - nappali rendszerű (felvehető maximális tanulói létszám: 10 fő)
 - integrációs felkészítés
 - képességkibontakoztató felkészítés
- egyéb foglalkozások: napközi, tanulószoba
- iskolai könyvtár: könyvtári feladatokat a nyilvános könyvtár látja el
- mindennapos testnevelés biztosításának módja: saját tornaterem
- a testnevelésórák keretében megvalósított úszásoktatás módja: együttműködésben, megállapodás alapján

A feladatellátást szolgáló vagyon és a felette való rendelkezés és használat joga

4352 Mérk, Béke utca 19.

Helyrajzi száma: 729/1

Hasznos alapterülete: 9298 nm

Intézmény jogköre: ingyenes használati jog

Fenntartó jogköre: vagyonkezelői jog

4351 Vállaj, Szabadság tér 3.

Helyrajzi száma: 576

Hasznos alapterülete: 1289 nm

Intézmény jogköre: ingyenes használati jog

Fenntartó jogköre: vagyonkezelői jog

Vállalkozási tevékenységet nem folytathat.

II. HELYZETELEMZÉS

Mérk és Vállaj egybeépült szomszédos települések a román határ mellett. A történelmi események jelentősen befolyásolták az itt élő emberek életét. A trianoni döntés következtében a zárt sváb települések területi egysége felbomlott. Mérk és Vállaj elszakadva a Romániához került sváb falvaktól, törekedett az őseitől örökölt nyelvi és kulturális hagyományok megőrzésére. Az utóbbi években a határon túli településekkel szorosabbá vált kapcsolatunk.

Településeinken az általános iskolán, óvodán, a községi könyvtáron és a polgármesteri hivatalon kívül egy idősök otthona működik, más munkalehetőség szinte nem is adódik a faluban.

A község lakói elsősorban mezőgazdasági tevékenységből biztosítják megélhetésüket. Főként földműveléssel, kisebb mértékben állattenyésztéssel foglalkoznak.

A lakosság foglalkoztatottsága ebből kifolyólag igen alacsony. A helyi vállalkozók csak kis mértékben – és elsősorban időszakos, alkalmi foglalkoztatással enyhítik – a foglalkoztatottságot. Minimális munkalehetőséget a környező városok, Nyírbátor, Mátészalka biztosítanak.

Lakóhelyünk történelmi és kulturális hagyományaihoz igazodva fontosnak tartjuk a német (sváb) hagyományok és nyelvi örökség ápolását, ezért iskolánk fő profilja a német nemzetiségi oktatás. Két telephelyen, nyolc évfolyamon igyekszünk sokoldalúan képezni a gyermekeket.

II.1 Személyi feltételek

II.1.1 Nevelő-oktató munkát végzők:

Főiskola:

magyar nyelv és irodalom – történelem szakos tanár	1 fő
angoltanár- magyartanár	1 fő
testnevelés – földrajz szakos tanár	1 fő
matematika – fizika szakos tanár	1 fő
német nyelv és irodalom szakos tanár	3 fő
történelem-földrajz szakos tanár	1 fő
német nyelvtanár- nemzetiségi tanító	1 fő
biológia – testnevelés szakos tanár	1 fő
biológia	1 fő
kémia	1 fő

MÉRK-VÁLLAJ NÉMET NEMZETISÉGI ÁLTALÁNOS ISKOLA
PEDAGÓGIAI PROGRAMJA

testnevelő tanár	1 fő
történelem - ének-zene szakos tanár	1 fő
matematika-földrajz szakos tanár	1 fő
vizuális nevelőtanár	1 fő
tanító	12 fő

Ebből egyetemi végzettséggel is rendelkezik:

angoltanár- magyartanár	1 fő
földrajz	2 fő
matematika	2 fő
történelem	1 fő
inkluzív nevelés	1 fő

Szakvizsgával rendelkező pedagógusok: 4 fő

Technikai dolgozók: 6 fő

Iskolatitkár 2 fő

Rendszergazda 1 fő

Pedagógiai asszisztens 1 fő

Az intézmény vezetősége a következőkből áll:

- igazgató
- tagintézmény-igazgató, igazgatóhelyettes
- munkaközösség - vezetők

II.1.2A tantestület jellemzői:

Egységes követelményként elfogadott az eredményes oktatás szükségessége, a kohéziós erők (mint megtartó erők) fokozása, a külső kapcsolatok intenzív gondozása. Közös a felismerés, hogy az az iskola válhat vonzóvá környezetében, ahol korszerű ismereteket eredményesen, személyiség központú és gyermekközpontú légkörben oktatnak. A nevelőtestület hivatástudata, munkához való viszonya, munkafegyelme, szakmai felkészültsége jó. A pedagógusok nyitottak az új, korszerű ismeretek megszerzésére. Jellemző a tantestület tagjaira az állandó továbbképzéseken, illetve átképzéseken való részvétel. A PP megvalósításához az egységes nevelőtestületi szemlélet kialakítása szükséges. Ennek érdekében folyamatos belső továbbképzéseket szervezünk.

II.1.3 Az iskola tanulóinak szociális helyzete

Községeink lakónépessége kismértékben csökkenő tendenciát mutat. Összetételét tekintve megállapítható, hogy optimális mértékben maradtak meg a fiatalok. Ez azonban a nehéz anyagi helyzetből adódóan nem jelenti a gyereklétszám arányos növekedését. A családok jellegzetes adottságait, körülményeit tükrözik a következő adatok:

Hátrányos helyzetű tanulók: 18 - 38%

Halmazottan hátrányos helyzetű tanulók: 6 - 17%

A gyermek- és ifjúságvédelmi felelősök irányításával az osztályfőnökök és a polgármesteri hivatal gyermekjóléti szolgálata mindent megtesz a hátrányos helyzetű tanulók szociális támogatása érdekében.

II.2 Tárgyi feltételek

II.2.1 Mérk

Tárgyi feltételeinket tekintve jelentős változást hozott az önkormányzat iskolabővítő beruházása, mely egy helyzete csoportosította az oktatást. Ez mind szakmailag, mind gazdaságilag előrelépést jelentett.

Az épületben 14 tanterem van. A nyelvi képzést jól felszerelt nyelvi laboratórium segíti, a számítástechnika oktatása külön szaktanteremben megfelelő színvonalon történik. Az iskolában az internet hozzáférés biztosított. Van egy korszerű tornaterem, ahol egyszerre 2 osztály is dolgozhat. Az étkező a hozzá tartozó melegítőkonyhával biztosítja a gyerekek iskolai étkeztetését.

Az oktató-nevelő munkát iskolai könyvtár segíti, mely alkalmas irodalom- és könyvtárhasználati órák tartására is. A könyvtárban számítógépes hozzáférés van, melyekkel a tanulók kutatói tevékenységet folytathatnak.

Összességében a jelenlegi épületek a tervezett fejlesztésekkel megfelelő környezetet biztosítanak a korszerű oktató-nevelő munkához.

II.2.2 Vállaj

Az iskolában 10 tanterem van ebből egy szaktanterem. Jól felszerelt tornateremmel rendelkezünk, ahol egyszerre 2 osztály is dolgozhat. A számítástechnikát oktatása korszerű gépekkel oktatjuk a szaktanteremben. Minden számítógép internet hozzáférésű. Az oktató-nevelő munkát színvonalas könyvtár segíti.

Összességében a jelenlegi iskola a tervezett fejlesztésekkel megfelelő környezetet biztosít a korszerű oktató-nevelő munkához.

III. NEVELÉSI PROGRAM

Pedagógiai programunk alapelve a gyermekszereteten alapuló, a gyermeki jogokat tiszteletben tartó, gyermekközpontú pedagógia. Iskolánk a gyermeki életet élni engedő, önállóan is gondolkodó és cselekvő gyerekek iskolája. A tananyagot nemcsak megismertetjük a tanulókkal, hanem a tanulás öröme, s az egész életet átható állandó tanulni vágyásra neveljük őket. Legfontosabb feladatunk a személyiség sokoldalú fejlesztése, az általános emberi értékek továbbadása, a tolerancia képességének kialakítása. Ennek érdekében olyan légkör megteremtése szükséges, ahol a tanulók otthon érezhetik magukat:

A gyerekeket bevonjuk saját iskolai életük megszervezésébe.

A tanulók személyiségét tiszteletben tartjuk.

Egyéni képességeiket az oktatás során figyelembe vesszük.

Megismertetjük a velük szemben támasztott követelményeket.

Számíthatnak a pedagógusok jóindulatú segítségére.

III.1 Az iskolában folyó nevelő-oktató munka pedagógiai alapelvei, értékei, céljai, feladatai, eszközei, eljárásai

A nevelési-oktatói alapelvek olyan általános, lényeges normatív jellegű irányelvek, amelyek a nevelés-oktatás minden területére és formájára kötelező érvénnyel kiterjednek. Intézményünkben az alábbi alapelveknek kell érvényesülniük az intézményi nevelő-oktató munka egész területén:

III.1.1 Alapelvek, értékek

Iskolánk nevelő-oktató munkáját a demokrácia értékei, a nemzeti értékek, az európai humanista értékrend hatja át.

A nevelő vezető, irányító, kezdeményező szerepe érvényesül a tanuló aktivitásának kibontakoztatásában, tevékenységük megszervezésében, személyiségük fejlesztésében.

Iskolánk a fiatalokat felkészíti az önálló ismeretszerzésre és önművelésre.

Minden tanulónak biztosítjuk egyéni adottságai, képessége és tehetsége szerint az önmegvalósítás lehetőségét.

Esélyegyenlőség elve: hatékony, felzárkóztató munkával támogatást adunk a szociokulturális hátrányok leküzdéséhez.

A kommunikációs- és viselkedéskultúra elsajátíttatásával kialakítjuk a tárgyi és személyes világunkban való eligazodás képességét.

Segítjük a megfelelő továbbtanulási irányt, illetve pályakiválasztást.

Alapvető értéknek tekintjük a szűkebb és tágabb hazához való kötődés érzését, környezetünk megismerésének és megóvásának igényét.

Szeretnénk tanulóinkat megismertetni nemzeti kultúránk és történelmünk eseményeivel, kiemelkedő személyiségeivel és hagyományaival, hogy mindezek megbecsülése révén tápláljuk a gyermekekben a haza, a szülőföld iránti szeretetet.

Szeretnénk a német nemzetiségi, a nemzeti és a helyi hagyományokat megismertetni és ápolni iskolánk valamennyi tanulójával.

Erősítjük a nemzetiségi identitástudatot.

Az oktató munkát– a hagyományos bevált és a legújabb módszertani és pedagógiai tudományi ismeretek szellemében– az életkori sajátosságokkal és egyéni képességekkel hozzuk összhangba.

A NAT valamennyi műveltségi területe szolgálja a kulcskompetenciák fejlesztését:

anyanyelvi kommunikáció
idegen nyelvi kommunikáció
matematikai kompetencia
természettudományos és technikai kompetencia
digitális kompetencia
a hatékony, önálló tanulás
szociális és állampolgári kompetencia
kezdeményező képesség és vállalkozói kompetencia
esztétikai-művészeti tudatosság és kifejezőképesség
környezettudatosságra való nevelés

Támogatást adunk a szociokulturális hátrányok leküzdéséhez. Szakszerű integrációs és integrált nevelési gyakorlat megvalósítására törekszünk.

A sajátos nevelési igényű tanulókat integráltan oktatjuk.

Az iskolában folyó nevelő-oktató munka pedagógiai értékei

Ahhoz, hogy pedagógiai hitvallásunkat követhessük, iskolánk, nevelőtestületünk az alábbi alapelveket, célokat, feladatokat tűzi maga elé:

Nevelő munkánk alapelve:

Pedagógiai munkánk alapvető feladata, hogy a gyermeki nyitottságra, fogékonyságra, érdeklődésre és aktivitásra építve a személyiségfejlődés szempontjából kiemelten fontos alábbi értékeket tanulóink elsajátítsák, ezek képviselte váljon bennük meggyőződéssé és határozza meg viselkedésüket, magatartásukat.

Német nemzetiségi nyelvoktató általános iskolaként nagy hangsúlyt fektetünk a hagyományörzésre, a nemzetiségi identitástudat kialakítására, használható nyelvtudás átadására. Biztos alapkészségek kialakításával, differenciált *képzéssel* segítjük elő tanítványaink eredményes továbbtanulását. Célunk, a közvetlen partnereinkkel, olyan szemléletbeli együttműködés, hogy a közvetlen partnereink érezzék, közösek a céljaink, és értékeink. Sokszínű tevékenységi kör biztosításával kívánjuk lehetővé tenni a különböző adottságok, képességek kibontakoztatását. Célunk, hogy pozitív jövőképpel, reális önismerettel és önbizalommal rendelkező, széles látókörű, döntésképes, egészséges életmódot folytató fiatalokat neveljünk. Iskolánk olyan legyen, amely:

- A minőség elvét tudatosan vállalja.
- Szilárd alapismereteket, alapkészségeket ad.
- A tananyagot nemcsak megismerteti, hanem a tanulás öröme, s az egész életet átható állandó tanulni vágyásra nevel.
- Felvállalja, elismeri és gondozza a tehetségeket és a lemaradókat is.

- Emberközpontú, gyermekközpontú, demokratikus elveket vall és gyakorol, ahol a pedagógus egyénisége, szakmai felkészültsége értéknek számít.
- A gyermeki életet élni engedő, önállóan is gondolkodó és cselekvő gyerekek iskolája.
- Testileg, lelkileg egészséges életmódra nevel.
- A másság értékeit a mindenki számára kötelező normák elfogadásával elismeri.
- A szülőket a nevelés-oktatás folyamatában partnernek tekinti.
- A helyi társadalommal együtt kíván működni.

Rendezvényeinkkel igyekszünk a falu közösségét is bevonni. Így a Mártonnap felvonulásunkra, farsangunkra, a projektnapjainkra szívesen látjuk tanítványaink családtagjait is. A helyi és a környékbeli intézményekkel, szervezetekkel, egyesületekkel igyekszünk jó kapcsolatot kialakítani. Jó kapcsolatot tartunk fenn az Országos Német Nemzetiségi Önkormányzattal és a helyi Német Nemzetiségi Önkormányzattal is, hiszen közös a cél: a nemzetiségi tudat formálása, az identitástudat erősítése.

Értékeink:

- családias légkör
- fegyelem
- elkötelezett nevelőtestület
- lehetőségeinkhez mérten széles kínálat (tanórán kívüli tevékenységek)
- tehetségek felkarolása
- tanulási nehézséggel küzdők támogatása
- széleskörű kapcsolatrendszer ápolása a gyermekek érdekében
- oktató-nevelő munka folyamatos megújítása
- a szociális hátrányok kompenzációja
- általános erkölcsi normákhoz való szigorú ragaszkodás
- kulturált viselkedésre nevelés
- szellemileg-testileg egészséges, edzett nemzedék nevelése
- tiszta, ápoltság környezet kialakítása
- nemzeti és nemzetiségi kultúránk tisztelete, ápolása

III.1.2 Pedagógiai programunk célrendszere

A nevelés célja, hogy a felnövekvő nemzedék jobb és tökéletesebb legyen. A nevelés fő területein (értelmi, erkölcsi, testi, technikai és vizuális nevelés) belül az akarat és jellemnevelés feladatát különösen fontosnak tartjuk. A nevelés célját két tényező határozza meg: a társadalmi igények és az iskola használóinak igényei.

Megtalálja helyét a családban, a szűkebb és tágabb közösségekben, valamint a munka világában.

Erkölcsi érzék fejlesztése, felelősségtudat elmélyítése.

Nemzeti népi kultúránk értékeinek, hagyományainak megőrzése.

Hazaszeretet, magyarságtudat kialakítása, elmélyítése.

MÉRK-VÁLLAJ NÉMET NEMZETISÉGI ÁLTALÁNOS ISKOLA
PEDAGÓGIAI PROGRAMJA

A magyar és egyetemes mellett a német, illetve sváb kultúra megismerése, a német nyelv elsajátítása.

A német nemzetiségi programban résztvevő tanulók a nemzetiség kultúráját jól ismerő, nyelvet beszélő ifjak legyenek.

Törvénytisztelet, az emberi méltóság, emberi jogok tisztelete, erőszakmentesség.

A megbízhatóság, becsületesség, szavahihetőség, együttműködés és kommunikációs képességek erősítése.

Szociális érzékenység, segítő magatartás kialakítása.

Önálló kritikai gondolkodás, vitakultúra fejlesztése.

Reális önismeret és szilárd erkölcsi ítéletképeség kialakítása.

A tanulók önálló problémamegoldó képességének, készségének és kreativitásának fejlesztése.

A tanulás iránti érdeklődés és nyitottság erősítése.

A "tanulás tanulása" és az önálló ismeretszerzés képességének kialakítása.

A tanulók anyanyelvi kultúrájának, értő olvasáskészségének, beszéd-készségének fejlesztése.

Önművelés igényének kialakítása.

A szociokulturális hátrányok, tanulási esélyegyenlőtlenségek kezelése.

Tevékenységek központúság – problémaközpontúság kialakítása.

Médiatudatosságra nevelés

Használható eszközszintű, digitális írástudás elsajátítása.

A halmozottan hátrányos helyzetű (HHH) tanulók felkészítése során az együttnevelés és a differenciálás szempontja valósuljon meg a személyiségfejlesztő munkában.

A SNI-s tanulók felnőtté válásának közösségbe való beilleszkedésének elősegítése.

Kulturális alapkészségek, kulcskompetenciák kialakítása és fejlesztése.

Az iskolai közösség fejlesztése.

Partnerkapcsolat fejlesztése a kommunikáció és az információáramlás területén.

Egységes ellenőrzési, mérési, értékelési rendszer kialakítása, fejlesztése.

Testi és lelki egészségre nevelés.

Önképzés, szakmai fejlődés lehetőségeinek biztosítása a pedagógusok számára.

Multimédiás rendszer alkalmazása az oktatásban.

III.1.3 Az iskola céljainak megvalósítása érdekében kiemelt feladatok, eszközök, eljárások

FELADAT	ESZKÖZÖK, ELJÁRÁSOK
1. Bemeneti mérések elvégzése a kulcskompetenciák kialakítása és fejlesztése érdekében	• Tesztek, munkalapok
2. A tanulók képességeinek és kulcskompetenciáinak egyénre szabott fejlesztése és megerősítése, az egész életen át tartó tanulás megalapozása	• Alkalmazóképes tudást középpontba helyező oktatás • Kompetencia alapú oktatás kiterjesztése • Oldott, feszültségmentes tanár-diák együttműködésén alapuló tanórák, foglalkozások szervezésével a tanulók alapképességeinek fejlesztése (értő olvasás, önálló tanulás, beszédkultúra) • Tanulás tanítása • Projektoktatás, témahét • IKT mint eszköz alkalmazása
3. Szociális képességek fejlesztése, tehetségek gondozása, lemaradók felzárkóztatása	• Tanórák alatti kooperatív tanulásszervezési eljárás alkalmazásával • Konfliktuskezelési technikák gyakoroltatásával • Együttműködést igénylő közösségi feladatok megoldásával • Egyéni adottságokhoz igazított differenciált tananyag közvetítéssel, tanulásszervezési eljárással

MÉRK-VÁLLAJ NÉMET NEMZETISÉGI ÁLTALÁNOS ISKOLA
PEDAGÓGIAI PROGRAMJA

	• Szakkörökkel • Egyéni foglalkozások, korrepetálások, csoportbontások alkalmazásával • Tantárgyi, sport- és kulturális versenyekre való felkészítéssel, versenyeztetéssel
4. A tanulók önismeretének fejlesztése, továbbtanulás segítése	• Községi nevelés órákon információk szerzése a továbbtanulásról (jelentkezés módja, iskolatípusok megismertetése) • Pályaválasztási tanácsadással • Középiskolák nyílt tanítási napjaira, előkészítő foglalkozásaira irányítás • IKT, mint eszköz alkalmazása
5. Környezet- és természetvédelemre nevelés	• Természet- és környezetvédelmi program működtetésével • Természetjárással, erdei iskola megszervezésével • Természetismeret és a hon- és népismeret tantárgy tananyag tartalmának kiegészítése a közvetlen és tágabb lakókörnyezet megismerésével
6. Egészséges életmód kialakítására irányuló nevelés	• Egészségnevelő programok működtetésével • Személyes példamutatással • Mindennapos testnevelés biztosításával
7. Kulturált magatartás, Szokásrend kialakítása, az iskolai fegyelem erősítése	• A házirendben megfogalmazottakkal összhangban a megjelenés, megszólítás, megszólalás, köszönés, kortársakkal – felnőttekkel szembeni tiszteletudó viselkedés megkövetelésével • A másság elismertetésével (a testi vagy szellemi fogyatékos, etnikai hovatartozás, vallási hovatartozás elfogadtatásával) • községi nevelés órákon beszélgetés, példa, audiovizuális ismerethordozók segítségével
8. Közvetlen és tágabb lakókörnyezettel kialakított élő kapcsolat ápolása, fenntartása, fejlesztése	• Közös rendezvények, műsorok, ünnepek szervezésével, hagyományápolással
9. Információs-technikai jártasság kialakítása	• SDT, internet és számítástechnikai eszközök használatával számítástechnika és más tanórákon • IKT mint eszköz alkalmazása
10. A halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek életesélyeinek javítása, hátránykompenzáció	• Befogadó intézményi környezet megteremtésével • IPR eszközrendszer alkalmazásával (projektpedagógia, drámapedagógia, szöveges értékelés, fejlesztési terv stb.) • Ösztöndíjpályázatokkal, segélyezési javaslatokkal • Kedvezményes étkeztetés, iskolai foglalkozások biztosításával • Hatékony ifjúságvédelmi tevékenységgel
11. A német nemzetiségi tanulók identitástudatának erősítése	• Német nemzetiségi nyelvoktató program • Testvériskolai kapcsolat kialakításának lehetősége • Helyi nemzetiségi önkormányzattal közösen szervezett hagyományőrző programok
12. Sajátos Nevelési igényű tanulók életesélyeinek javítása	• 32/2012.(X.08.) EMMI rendelet szerinti nevelés-oktatás megszervezésével • Egyéni fejlesztő foglalkozásokkal

III.1.4 A NAT-ban megjelenő kulcskompetenciák a következők:

anyanyelvi kommunikáció
idegen nyelvi kommunikáció
matematikai kompetencia
természettudományos és technikai kompetencia
digitális kompetencia
a hatékony, önálló tanulás
szociális és állampolgári kompetencia
kezdemenyezőkéesség és vállalkozói kompetencia
esztétikai–művészeti tudatosság és kifejezőkéesség
környezettudatosság

III.1.5 A NAT-ban megfogalmazott kiemelt fejlesztési feladatok:

Énkép, önismeret
Hon- és népismeret
Európai azonosságtudat – egyetemes kultúra
Aktív állampolgárságra, demokráciára nevelés
Gazdasági nevelés
Környezettudatosságra nevelés
A tanulás tanítása
Testi és lelki egészség
Felkészülés a családi lét szerepeire

A kulcskompetenciák megalapozását, az alapkészségek és -kéességek fejlesztését a kompetencia alapú oktatás megvalósulása nagymértékben segíti, melynek alapelemei:

a hasznosítható tudás
az ismeretekbe ágyazott kéességfejlesztés
az alkalmazáshoz szükséges attitűdök kialakítása.

A kulcskompetenciák megalapozásának, az alapkészségek és –kéességek fejlesztésének kiemelten javasolt módszerei, munkaformái:

kooperatív projektmódszer, projekt alapú oktatás, moduláris oktatás
egyéni foglalkoztatás, páros munka, csoportmunka
differenciált, személyre szabott tanulásszervezés
digitális írástudás.

III.1.6 Kulcskompetenciák kialakítása

A kulcskompetenciák azok a kompetenciák: amelyekre minden embernek szüksége van a személyes boldoguláshoz és fejlődéshez, az aktív állampolgári léthez, a társadalmi beilleszkedéshez és a munkához. Ebben segít a Boldogságóra Program, mely a pozitív pszichológia eredményeire építve ad ötleteket és módszertani segítséget a boldogságra való kéesség fejlesztéséhez.

A kompetenciák nagy része fedí egymást. Hasonló egymásra építettséget jelent a kulcskompetenciák és a kiemelt fejlesztési feladatok viszonya is.

tanárok külső továbbképzéseken való részvétele
belső továbbképzések, önképzés,
mentorálási program, Boldogóra Program
szaktanácsadás igénybe vétele

A tanuló hatékony megismerését szolgáló technikák alkalmazása.

a személyiség komplex megismerése
tehetségazonosítás
tanulási problémák felismerése, tanulási nehézségek, zavarok, akadályozottság
részképesség-zavarok kiszűrése
tanulási stratégiák és módszerek megismerése.

Ezek a módszerek és munkaformák alkalmasak arra, hogy a frontális osztálymunkát együttműködésen alapuló tanulási stratégiák váltsák fel.

A kompetencia alapú oktatás célja az, hogy a gyermekek a mindennapi életben hasznosítható tudással rendelkezzenek– nem lemondva az ismeretek elsajátításáról–, vagyis „ismeretekbe ágyazott képességfejlesztés” megvalósítására törekszik.

„Kompetencia alapú fejlesztésen a készségek, képességek fejlesztését, az alkalmazásképes tudást középpontba helyező oktatást értjük.” (Suli Nova)

III.1.7 A kompetencia alapú oktatás céljai

A sikeres munkaerő piaci alkalmazkodáshoz szükséges, az egész életen át tartó tanulás megalapozását szolgáló képességek fejlesztése.

A kompetencia alapú oktatás elterjesztése.

A kompetencia alapú oktatás megvalósításához illeszkedő módszertan széleskörű megismerése és megvalósítása.

A nevelőközösség módszertani kultúrájának fejlesztése.

A tanulók képességeinek és kulcskompetenciáinak egyénre szabott fejlesztése.

Az esélyegyenlőség érvényesítése.

Újszerű tanulásszervezési eljárások bevezetése.

Szegregációmentes együttnevelési környezet kialakítása.

Egyéni fejlesztési tervek készítése.

Digitális írástudás elterjesztése.

MÉRK-VÁLLAJ NÉMET NEMZETISÉGI ÁLTALÁNOS ISKOLA
PEDAGÓGIAI PROGRAMJA

Kulcskompetencia Terület	CÉL	Feladat	A várt eredmények		Módszer	
			Általános tantervű	SNI	Általános tantervű	SNI
1. Anyanyelvi kommunikáció	- A tanuló rendelkezzen az életkori sajátosságának megfelelő anyanyelvi ismerettel (szókincs, szövegalkotás stb.) - A szóbeli és írásbeli kommunikáció elsajátítása - Esztétikai-művészeti tudatosság és kifejezőképesség fejlesztése - Magyarságtudat erősítése, nemzeti és iskolai hagyományok ápolása - Együttműködési készség	Megfelelő szókincs kialakítása adott szövegkörnyezeten keresztül: - szépirodalom - ismeretközlő - dokumentum szövegeken keresztül - önmegvalósítás lehetőségének megteremtése - tehetséggondozás, felzárkóztatás - Európához való tartozás tudatának erősítése - A tanulás tanítása	A tanuló az adott helyzetben az életkori sajátosságának megfelelő módon tudja megfogalmazni és kifejezni a mondanivalóját.	Írott és szóbeli kommunikáció jában – a megfelelő észlelés-értés szintjén – saját kompenzáló technikái kialakításával lényegét kiemeli, összefüggéseket felismer; mondatalkotás a grammatikailag megfelelő	- fogalomalkotás - szövegértelmezés - szövegalkotás - véleménynyilvánítás - szituációs játékok - kooperatív tanulás - multimédiás rendszer alkalmazása - projekt módszer - moduláris oktatás - változatos munkaformák - dramajáték - differentiált személyre szabott tanulásszervezés - önértékelési eljárások gazdagítása - beszédkészség - helyzetfelismerés - önismeret - szabálytudat, felelősség	- tanulási motivációt fokozó tanítási módok - közlés - magyarozat - beszélgetés - felfedezéses tanulás - aktív fogalomalkotás

MÉRK-VÁLLAJ NÉMET NEMZETISÉGI ÁLTALÁNOS ISKOLA
PEDAGÓGIAI PROGRAMJA

Kulcskompetencia Terület	CÉL	Feladat	A várt eredmények		Módszer	
			Általános tantervű	SNI	Általános tantervű	SNI
2. Idegen nyelvi kommunikáció	- A tanuló életkori sajátosságainak és egyéni képességeinek megfelelően használja a tanult idegen nyelvet - Alakuljon ki és növekedjen a tanulóknál a nyelvtanuláshoz való pozitív beállítódás, az adott idegen nyelv iránti motiváció és érdeklődés. - Maradjon meg, illetve növekedjen a tanuló életkorából ösztönösen adódó megismerési és tanulási vágy. Növekedjen a tanuló kreativitása a nyelvhasználatban. Növekedjen a	Megfelelő szókincsfejlesztésen keresztül: - fejlesszük a tanuló kommunikációs készségét - más népek kultúrájának megismerését	A hallott és olvasott idegen nyelvű szöveg értése Írás- és beszéd-készség mérhető fejlődése	Valós beszédhelyzetekben egyszerű információkat tud adni és kérni.	A beszéd-, szöveges gyakorlatok elvégzése: - szövegolvasás - szövegértés - szövegalkotás - szituációs játékok - párbeszéd - szerepgyakorlat - egyéni előadások - portfólió - egymás értékelése - tanulói önértékelés - csoport megbeszélés	- képességhez igazodó tartalmi differenciálás, diszlexiás, diszgráfias tanulóknál elsősorban auditív megközelítéssel

MÉRK-VÁLLAJ NÉMET NEMZETISÉGI ÁLTALÁNOS ISKOLA
PEDAGÓGIAI PROGRAMJA

	tanuló inter- kulturális nyitottsága, a tanuló törekedjen a célnyelvi kultúra minél szélesebb körű megismerésére. Növekedjen a tanuló önisme- rete, önbizalma, önbecsülése. Fokozatosan alakuljon ki és növekedjen a tanuló együttműködésre való képessége. A tanuló ismerje meg alapvető nyelvtanulási és nyelvhasználati stratégiákat, és ezeket részben tanári segítség- gel, részben önállóan kezdje alkalmazni.					
--	---	--	--	--	--	--

MÉRK-VÁLLAJ NÉMET NEMZETISÉGI ÁLTALÁNOS ISKOLA
PEDAGÓGIAI PROGRAMJA

Kulcskompetencia terület	CÉL	Feladat	A várt eredmények		Módszer	
			Általános tantervű	SNI	Általános tantervű	SNI
3. Matematikai	Matematikai gondolkodás fejlesztése az összefüggések megértésére Fejlesztés központúság Esélyegyenlőség csökkentése	Szaknyelv használata, fejlesztése Logikus gondolkodásra való törekvés Matematikai ismeretek és a mindennapi problémák összekapcsolása	Követni és értékelni tudja matematikai problémákat alkalmazza az ismerős eljárásokat tudja jelölni az adatokat a grafikonok ábrázolása és olvasása során elemesse a kapott adatokat	Gyakorlatosság a becslés, kerekítés, fejszámolás, számológép használat területén egyéni fejlődési ütemhez alkalmazkodó, bővíthető számkörben. Megfelelő matematikai tartalmú szókincs értéke, alkalmazása feladatmegoldásokban. Mindennapos probléma megoldásának elképzelése, megoldási terv készítése.	• alapműveletek gyakoroltatása • összefüggések keresése-elemzése • eszközhasználat • modellalkotás • moduláris oktatás • projekt módszer • grafikon készítése, olvasása • táblázat készítése, olvasás	cselekedtetés szemléltetés egyszerű, átlátható ábrákkal algoritmus-követés, megjegyzés, alkalmazás analógia felismerés-alkalmazás interiorizációs stratégia kondicionálás, gyakorlás - probléma-felvető módszer

MÉRK-VÁLLAJ NÉMET NEMZETISÉGI ÁLTALÁNOS ISKOLA
PEDAGÓGIAI PROGRAMJA

Kulcskompetencia a Terület	CÉL	Feladat	A várt eredmények		Módszer	
			Általános tantervű	SNI	Általános tantervű	SNI
4. Természettudományos és technikai	A környezetünkben lévő jelenségek, változások, törvényszerűségek megismerése és megértése.	A magyarázatokon, tapasztalatokon, előrejelzéseken keresztül tegyük láthatóvá, tapasztalhatóvá a tanulók számára a környezeti változások ok-okozati összefüggéseit.	A természettudományos és a műszaki ismeretek összekapcsolása a hétköznapi életben felmerülő problémák során.	Megismerési módszerek elsajátítása (megfigyelés, összehasonlítás stb.), folyamatok nyomon követésének képessége. Ok-okozati kapcsolatok felismerése a változások megfigyelése során.	- környezettudatos magatartás kialakítása - kísérletezés - új technológiák, berendezések megismerése, működtetése - kritikai állásfoglalás az ártudomány és technikaellenes megnyilvánulásokkal szemben.	aktív fogalomalkotás szemléltetés asszociációs stratégia deduktív tanulási stratégia

MÉRK-VÁLLAJ NÉMET NEMZETISÉGI ÁLTALÁNOS ISKOLA
PEDAGÓGIAI PROGRAMJA

Kulcskompetencia a Terület	CÉL	Feladat	A várt eredmények		Módszer	
			Általános tantervű	SNI	Általános tantervű	SNI
5. Digitális	Az információs társadalom technológiáinak biztos és kritikus használata.	Komplex információ előállításán keresztül segítjük az eszközök használatát, és erősítjük a felkészülésben, kutatásban való szerepüket.	Felismerje az adott problémán keresztül az információ hitelességet és megbízhatóságát.	A gyakorlati életben használt legfontosabb írásos formátumokat tudja esztétikusan kialakítani. Problémáját fogalmazza meg olyan pontossággal, hogy a számítógép érdemi segítséget jelentsen.	Információ: • felismerés • visszakeresés • értékelés • tárolás • előállítás • bemutatás • csere Hálózati kommunikáció használata	- információ átadás-átvétel - lényeglátás képességének tanulása - szókincsbővítés, szövegértés, szövegalkotás - a megértést szolgáló technikák ismerete, alkalmazása

MÉRK-VÁLLAJ NÉMET NEMZETISÉGI ÁLTALÁNOS ISKOLA
PEDAGÓGIAI PROGRAMJA

Kulcskompetencia a Terület	CÉL	Feladat	A várt eredmények		Módszer	
			Általános tantervű	SNI	Általános tantervű	SNI
6. Hatékony, önálló tanulás	A folyamatosan kialakuló élettapasztalat valamint a szerzett tudás segítse elő az eredményes tanulást.	A tanulás iránti igény felkeltése. A tanuló hozzásegítése az egyéni tanulási stratégiájának kialakításához. Az önismeret tudatában képes legyen megtalálni a számára megfelelő oktatási és képzési lehetőségeket.	A tanulás iránti motiváció megléte. Az ismeretek hatékony felhasználásán keresztül aktívan részt vesz a közös munkában, és tudását megosztja másokkal.	Helyes önértékeléssel olyan érzelmi viszonyulások kialakulása, amely lehetővé teszi az egyéni kompenzáló technikák kialakulását, a figyelem irányításának tudatosságát, a kérdésés értelmességét, kultúráját, az emlékezetbe vésés jellemzőit és az eredményért való felelősségvállalást	Képzési lehetőségek ismertetése: • útmutatás • támogatás Tanulási technikák elsajátíttatása. Informális tanulás	Tanulási motivációt fokozó tanítási modell Kondicionálás, gyakorlás - az értő olvasás fejlesztése - számítógépen való írás eszközzé tétele Önismeretet elősegítő programcsomagok

MÉRK-VÁLLAJ NÉMET NEMZETISÉGI ÁLTALÁNOS ISKOLA
PEDAGÓGIAI PROGRAMJA

Kulcskompetencia Terület	CÉL	Feladat	A várt eredmények		Módszer	
			Általános tantervű	SNI	Általános tantervű	SNI
7. Szociális és állampolgári	Alkotó módon, aktívan és felelősségteljesen vegyen részt szűkebb és tágabb környezete életében és annak pozitív irányú alakításában.	A társadalmi és kulturális normák kialakításán keresztül valósuljon meg az egyén és a közösség kritikus és kreatív együttműködése.	A tanuló magatartásában megnyilvánul: • közügyekben való hatékony részvétel • tolerancia a különböző vallási, etnikai és kulturális csoportok iránt • kötődés a szűkebb közösségéhez lakóhelyéhez, hazájához, és az EU-hoz.	-Önmaguk elfogadásán keresztül nyitottá és érdeklődővé válnak a sokféleségre. -Tisztában vannak jogaikkal és a betartandó alapvető magatartási szabályokkal, normákkal. Törekednek a környezetükkel való harmonikus kapcsolatra.	Együttélési technikák alkalmazása: • közös értékek elfogadása, tiszteletben tartása • demokratikus értékek kinyilvánítása • tolerancia megléte • felelősségérzet kialakítása • alkotó részvétel	megbeszélés, beszélgetés közlés, magyarázat szituációs játékok kooperatív módszer

MÉRK-VÁLLAJ NÉMET NEMZETISÉGI ÁLTALÁNOS ISKOLA
PEDAGÓGIAI PROGRAMJA

Kulcskompetencia Terület	CÉL	Feladat	A várt eredmények		Módszer	
			Általános tantervű	SNI	Általános tantervű	SNI
8. Kezdeményező-képesség és vállalkozói kompetencia	A közeli és távoli célok érdekében a tanuló képes a kínáló lehetőségek érdekében egyéni terveket készíteni és végrehajtani.	A tanuló az iskolai mikro és makroközösségeinek kihívásán keresztül tapasztalhatja meg: - a kezdeményezés - a vállalkozás - a kínáló lehetőségek megvalósítását.	A tanuló tudja a céljainak megfelelően egyéni terveket készíteni és azt végrehajtani.	Az esetlegesen hiányzó funkciók ismerete mellett az építési, amely hozzásegíti az egyéni boldoguláshoz. (érdekvédelem, tervezés és végrehajtás végigvitele, megbízhatóság, felelősségvállalás stb.)	Feladatokon keresztül valósuljon meg: - tervezés – elemzés – kockázatelemzés - szervezés (egyéni, csoport) - irányítás - vezetés - értékelés	Célirányosan szervezett szabadidős tevékenységekben és természetes élethelyzetekben foglalkozások megismertetése - felnőtt szerepekhez kapcsolódó szerepjátékok - személyközi kapcsolatok elemzése konkrét esetek kapcsán

MÉRK-VÁLLAJ NÉMET NEMZETISÉGI ÁLTALÁNOS ISKOLA
PEDAGÓGIAI PROGRAMJA

Kulcskompetencia a Terület	CÉL	Feladat	A várt eredmények		Módszer	
			Általános tantervű	SNI	Általános tantervű	SNI
9. Esztétikai- művészeti tudatosság és kifejezőké- peség	A tanuló váljon nyitott, érdeklődő, fogékony és kreatív személyiséggé a művészetek iránt.	A széleskörű oktató- nevelő munkán keresztül mutassunk rá a hazai, az emberjogi és az egyetemes kulturális örökség fontosságára.	Alakuljon ki: • a kulturális és nyelvi sok- féleség meg- őrzésére irá- nyuló igény • a mindennapi élet során az esztétikum fontosságá- nak megértése	Nyitottság, fogékonyság, a kreatív művészi kifejezések sokfélesége iránt. A reális önértékelés kialakulásával az egyéni stílus kialakulása, véleményalko- tás a különböző művészi ágak érzelmeit megmozgató hatásáról.	• Műalkotások elemzése • Nézőpontok összevetése • Következtetések levonása • Kulturális intézmények látogatása • Alkotó részvétel	- bemutatás - szemlélte- tés, - filmvetítés - divat stílusok, műalkotások hatáselem- zése - lakberen- dező progra- mok

III.2 A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok

A személyiség olyan egyedi és megismételhetetlen, dinamikus, funkcionális rendszer, amely veleszületett testi és idegrendszeri sajátosságai bázisán, a társadalmi és természeti környezettel való folytonos kölcsönhatásban, állandó fejlődés és változás folyamatában, „éntudata” birtokában többé-kevésbé tudatos viselkedésválasztással határozza meg önmagát.

A személyiséget a biológiai tényezők és a környezeti, nevelési hatások – egymással szoros kölcsönhatásban – együttesen határozzák meg. A személyiség fejlődését tehát három tényező befolyásolja: az öröklés, a környezet és a nevelés. A személyiség jellege, kialakulása tehát az örökletes és környezeti hatások, illetve ezek interakciójának, egymásra hatásának eredménye és ezek eredője. Az emberben az adottságok, mint diszpozíciók jelennek meg, melyek génjeiben, azok kódjában van benne. A környezeti hatások – társadalom, nevelőintézmények, család – befolyásolják, hogy az adottságból mi, mikor és milyen mértékben és miképpen valósul meg. Ezen tényezők között a legjelentősebb a nevelés– oktatás személyiségformáló hatása.

Ezért tekinti iskolánk kiemelkedően fontos– az oktatási és nevelési folyamat egészét átszövő - feladatának a személyiségfejlesztést. Az integráció vállalása az átlagosnál is hangsúlyosabbá teszi a gyermekek toleranciára és a másság elfogadására való nevelését. Annak megtapasztalását és megértését, hogy minden személyiség egyformán értékes és fontos.

Hogy el tudjunk fogadni másokat, hogy kapcsolatba tudjunk lépni másokkal, ahhoz önmagunkról s a másik személyiségéről nyert benyomásainkat is pontosítanunk kell. Ehhez önismeret, kíváncsiság, a beleélés és az együttérzés képessége szükséges, s az a kölcsönös megbecsülés és bizalom, amely a kapcsolattartás nélkülözhetetlen eszköze. A tanulók személyiségfejlesztése, harmonikus öröm- és alkotóképes emberré nevelése megkívánja azt a nevelési többletet, amelyben a világra vonatkozó ismeretekkel szinkronban fejlesztjük neveltjeink belső, pszichikus világát, társas kapcsolati és egyedi készségeit is.

III.2.1 Kapcsolódó szükséges nevelési tényezők

a nevelő: a neveltek által elfogadott, kiképzett szakember

a nevelt: az a meghatározott életkorú, meghatározott adottságokkal rendelkező egyén, aki az általa elfogadott nevelő irányításával és segítségével képes és kész a nevelő tartalom elsajátítására

a nevelő-nevelt viszony: a nevelők és a neveltek tartós együttműködésének szociális, pedagógiai és szociálpszichológiai alapja, amely feltételezi az együttműködést

a nevelési tartalom: a kultúrkör által mindenki számára szükségesnek tartott és előírt követelmény, tevékenység és értékelési szempontrendszer.

A személyiség legfontosabb összetevői: értelem, érzelem, akarat, jellem.

A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok a különböző tanórai, illetve tanórán kívüli tevékenységek során valósulnak meg.

A kötelező és választható tanórák és a tanórán kívüli foglalkozások keretében végzett személyiségfejlesztés során a nevelő a környezettel való hatékony kölcsönhatás, eredményes problémamegoldás révén viselkedési modellé válhat a tanulók számára. A nevelő szervező tevékenységének eredményeként kialakulhatnak a tanulók képességeinek, igényeinek megfelelő helyzetek, feladatok, az aktivitásuk mozgásba lendül.

Ezért a **személyiségfejlesztésben** csak az olyan nevelő lehet hatékony, aki:

- magas szintű szakmai tudással
- módszertani ügyességgel
- érzelemgazdagsággal rendelkezik
- értékrendje, hite van
- alapos, lelkiismeretes, következetes
- gyermekközpontú
- konfliktuskezelő
- találékony és rugalmas.

A **nevelő személyisége** alapvető jelentőségű az oktatás-nevelés keretein belül, hiszen az 1-4. osztályban jellemző a szerepazonosulás, az 5-8. osztályban a gyerekek a tanárra vetítik a szülő kapcsolatát, ambivalenciát, a leválás dilemmáját.

A nevelő személyisége oly sokoldalúan fejlett, érett, minden tekintetben kifogástalan kell legyen, hogy sokak szerint a „jó tanár” meghatározása inkább tekinthető pozitív tulajdonságok felemelő gyűjteményének, mint valódi meghatározásnak. A nevelő személyiségének gazdagítására sokféle csoportos fejlesztő módszer áll rendelkezésre.

III.2.2 Tanulóink általános emberi személyiségvonásainak fejlesztése

Az érzelmek fejlesztése, mélyítése, gazdagítása: szeretet / családtagok, társak, közösség, haza iránt

megvetés a szeretettek külső és belső ellenségei iránt; személyek, elvek, bűnök iránt

tisztelete az értéknek, elkötelezettség.

Az akaraterő fejlesztése:

céltudatosság, elhatározottság, döntési képesség

kitartás, a kudarcok és akadályok leküzdésének képessége.

Becsületesség:

jó, rossz, helyes, helytelen, igaz-hamis felismerése

őszinteség, a felelősség vállalása

hűség elvekhez, közösségekhez, emberekhez, önmagához: állhatatosság

az igaz ügy szolgálata, lelkiismeretesség.

Önismeret, önfejlesztés:

a testi és lelki tulajdonságok, adottságok, az erények és hibák ismerete
igényesség önmagával szemben, törekvés a javításra, fejlődésre
öntudat, kellő önbecsülés.

A tanuláshoz való viszony:

a tanulás, mint személyiségfejlesztés céljának ismerete, közelebbi és
távolabbi célok kitűzése

szorgalom, többre való törekvés

a gondolkodás és a gondolkodási műveletek képessége /megfigyelés,
elemzés, osztályozás, törvény- és szabályalkotás, emlékezet, asszociáció, következtetés,
kombinálás.../

alkotóképesség

kötelességtudat

önművelődés igényének kialakítása, erősítése.

Illemtudat:

a helyzet felismerésének, elemzésének, az ahhoz való alkalmazkodásnak a
képessége

az udvarias, illedelmes, de természetes viselkedés szokása. (pl.: beszéd,
mozgás, öltözködés).

III.2.3 A tudásanyag és tevékenységi körének fejlesztése

Kommunikációs nevelés, képzés:

beszéd, olvasás– és írástechnika,
szövegértés, szövegalkotás.

Metakommunikáció:

nyelvi illem / beszédhelyzet: ki, mit kinek, mikor mond és hogyan mondja / a
mindennapi társas kapcsolatok és az alkalmi megszólítás műfajai és stílusa,
informatikai alapismeretek
idegen nyelvi ismeretek.

Társadalmi, történelmi, politikai, állampolgári nevelés:

a magyar történelem legfőbb eseményei, vonulatai, a lakóhely történetének
főbb eseményei

társadalmi, politikai, gazdasági rendünk jellemzői /államigazgatás /, politikai,
társadalmi szervezete

állampolgári jogok és kötelességek: bevezetés az ügyviteli rendbe

hivatalok hatáskörei: ügyiratok fogalmazása, űrlapok kitöltése

a szomszédos államok és nemzetek ismerete

a történelmi korok ismérvei, a vallásról, felekezetekről, az egyházak szerepe a
történelemben és a művészetekben.

Természettudományos nevelés:

MÉRK-VÁLLAJ NÉMET NEMZETISÉGI ÁLTALÁNOS ISKOLA
PEDAGÓGIAI PROGRAMJA

a tudomány fejlődése, ágai, szerepe az emberiség fejlődésében

alapvető ismeretek, összefüggések és törvények biológiából, kémiából,
fizikából és földrajzból

a tudományos megismerés alapjai, módszerei / a megfigyelés, anyaggyűjtés
elemzés, osztályozás és általánosítás /.

Matematikai nevelés:

becslések, viszonyítások, mérések /sík, tér, térfogat, idő, tömeg
mérésegységei/

számjegyek, viszony- és műveleti jegyek

matematikai alpműveletek:

problémamegoldás matematikai alpműveletekkel

problémamegoldás menete és módszerei

sík és térformák, geometriai ábrázolások és műveletek alapjai.

Műelemzés:

zenetörténeti áttekintés /főbb korszakok, képviselőik/

az éneklés megszerettetése

egy - és többszólamú művek ismerete, megszólaltatása

hangverseny látogatás.

Képzőművészeti nevelés:

az ábrázolási technikák ismerete, jártasság az alapvető technikákban

építészeti, képzőművészeti alkotások elemzésében való jártasság

művészettörténeti áttekintés

a manuális készség fejlesztése.

Dramatizációs nevelés:

színházismeret, a színháztörténet áttekintése

dramatizálás, a drámai műfajok jellemzői

a színjátszás alapelemeiben való jártasság, vers- és prózamondás

a bábjáték típusai: a bábkészítés, mozgatás technikája

színház és bábelőadás látogatása.

Mozgásművészeti nevelés:

a testtartás, a harmonikus mozgás fejlesztése, esztétikuma

a táncfajták jellemzői

alaplépések, egyszerű kombinációk ismerete

a művészi torna alapjainak ismerete és gyakorlata

a pantomim alapjainak ismerete.

Számítástechnikai alapismeretek:

egy operációs rendszer és programozási nyelv

megismerése

internet etikus és biztonságos használata

OFFICE csomag megismerése

levelező programok használata

digitális képszerkesztés

Technikai nevelés:

a mindennapi életben szükséges technikai, ismereti és jártassági anyagok, a

technikai szemlélet, látásmód megalapozása

a mindennapok gyakorlatában használatos anyagok, eszközök és használatuk
módjának ismerete, készsége

a matematikában, fizikában, kémiában, biológiában tanultak alkalmazásának
alapelemei az anyagok feldolgozásában

a manuális készségek fejlesztése

az alapvető szakrajzok olvasása és készítése.

Esztétikai nevelés:

a szép és rút, esztétikailag értékes és értéktelen megkülönböztetése

a szépirodalmi ismeretek és képességek alapjai:

- irodalomtörténeti áttekintés / legfőbb korszakok, a legnagyobb
költőink pályaképének jellemzői

- műfaji alapismeretek

szépirodalmi stílus jellegzetes eszközei: a gyakori versformák, lírai

és epikai művek elemzésében való jártasság, az olvasás

megszerettetése

szemelvények szó szerinti tudása.

Zenei nevelés:

zenei írás – olvasás

dallam – szöveg – előadás harmóniája

hangszeres és énekes műfajok, stílusok legjellemzőbb jegyei. Szomatikus

nevelés:

a mozgás, játék és sportművészet és műveltség fejlesztése

az alapvető fizikai képességek, teherbíró-képesség, edzettség fejlesztése

az igény kialakítása a szellemi – fizikai harmónia biztosítására

az egészséges életmód alapkövetelményeinek ismerete és gyakorlata/ helyes
táplálkozás, öltözködés, napirend.../

a személyi és környezeti higiénára való nevelés

az elsősegélynyújtás alapelemei.

III.3 Egészségnevelési program

III.3.1 Mi az egészség?

Az egészségről alkotott nézetek nagyon változatosak, az egészség többféleképpen is definiálható. Az egyszerű megközelítések mellett léteznek átfogó filozofikus vagy morális felfogások is. Másképp gondolkodnak az egészségről a laikusok és másképp az egészségügyben dolgozók, de a különböző kultúrákban, társadalmakban ugyancsak eltérő módon vélekednek és beszélnek róla.

Az Egészségügyi Világszervezet által megfogalmazott definíció az egészséget a társadalmi és az egyéni teljesítmény felől közelíti meg, és hangsúlyozza az egészség dinamikus és pozitív természetét. Az egészséget alapvető emberi jognak, „az élethez szükséges erőforrásnak” tekinti, mely egyben társadalmi befektetés is. Fontos, hogy az egészségfogalom kiterjedt jelentéstartalma miatt az adott helyzethez igazodó szempontok kerüljenek előtérbe, melyek meghatározzák az elsődleges feladatokat is. Az egészség a szervezet és a környezet közötti dinamikus egyensúly állapotát fejezi ki.

III.3.2 Mi az egészségfejlesztés?

Az egészségfejlesztés fogalma viszonylag új keletű, ennek ellenére gyökerei sok – sok évre nyúlnak vissza.

Kezdetben a fő célkitűzés a megfelelő higiénés szokások bevezetése és elterjesztése volt. Később a környezeti és biológiai tényezők változása által okozott betegségek kerültek előtérbe. Így a figyelem középpontjába az életmód változtatás, az átfogó védőoltási és szűrési rendszerek kerültek. Ezekkel az intézkedésekkel a járványok kezelhetőkké váltak.

A krónikus megbetegedések megjelenésével és elterjedésével különböző egészségnevelési kampányok jöttek létre.

Bebizonyosodott azonban, hogy a nevelési folyamatba illeszthető ismeretátadás, az ismeretek bővítése önmagukban nem eredményezi az egyes ember szintjén az életmód tartós megváltozását.

Az ismeret centrikus megközelítések egymagukban nem értek el kedvező eredményt. Nyilvánvalóvá vált, hogy csak újabb eszközök bevonásával válhat valóban hatékonná az egészségnevelési munka.

Így napjainkban az egészség– megőrzési tevékenység fő célja, hogy képessé tegye az embereket arra, hogy egyre növekvő kontrollt szerezzenek saját egészségük felett, többet törődjenek az egészségükkel, és mindehhez rendelkezzenek a szükséges információkkal és lehetőségekkel. Olyan életmódbeli alternatívákat kínál, amelyekkel azonosulva az egyéneknek lehetőségük nyílik az egészségesebb életforma kiválasztására. Így az egészségmegőrzés a mindennapi élet részévé válik, mely messzemenően figyelembe veszi az egyén szociális és gazdasági helyzetét, mentális és fizikai kapacitását. Az egészségmegőrző tevékenység magában foglalja az emberi szervezet működésével és a

betegségek megelőzésével, az életvezetéssel kapcsolatos egyéni ismeretek bővítését, ezen kívül szakmapolitikai változásokat feltételez, mivel a politikai és környezeti tényezők nagymértékben befolyásolják az egészséget.

Az iskola által működtetett teljes körű egészségfejlesztés olyan folyamat, amelynek eredményeképpen a pedagógusok az iskolában végzett tevékenységet, a helyi pedagógiai programot és szervezeti működést, a gyermek, a tanuló és a szülő részvételét a nevelési-oktatási intézmény életében úgy befolyásolják, hogy az a gyermek, a tanuló egészségi állapotának kedvező irányú változását idézze elő.

III.3.3 Az életmód szerepe

A népegészségügy mérései kedvezőtlen életkilátási képet mutatnak. Az okokat két téma köré csoportosítják.

- az egészségre ártalmas viselkedési módok gyakoriságának alakulása
- a gazdasági – társadalmi környezet minősége.

Az életmódot nem kiváltó oknak kell tekintenünk, hanem okozatnak. Az életmód meghatározza az egészségi állapot alakulását. Az egészségi állapot viszont csak akkor változik, ha az életmód megváltozásában szerepet játszó okokat megszüntetjük.

Ha az egészségi állapotban pozitív változásokat szeretnénk elérni, akkor még az ártalmakkal való találkozás előtt, a döntési szituációkat megelőzően kell segítséget nyújtani. A beavatkozásra a legeredményesebb időszak az általános iskolában eltöltött nyolc év, mert ebben a korban legintenzívebb a tanulási időszak. Ebben a munkában a család és az iskolai környezet támogatását is el kell nyerni.

A harmonikus személyiségtől elválaszthatatlan a kapcsolatok kialakításában, fenntartásában és konfliktusok kezelésében való jártasság. A megfelelő önbizalom, a közösséghez való tartozás, a párkapcsolatok alakításának képessége nélkül elvész az önirányítás képessége, az egyén egyre kevésbé érez felelősséget saját sorsának alakításáért. Az egyensúly felborul, a labilis személyiség kapaszkodót keres és ideiglenesen talál is a pótszerekben, pótcselekvésekben. A megfelelő prevenció tartalmát a képességek és készségek határozzák meg.

III.3.4 Az iskola szerepe és lehetősége

Az egészségnevelés egyik legfontosabb színtere az iskola, de a közvélemény, valamint a tömegtájékoztatási eszközök is elvárják, hogy az iskola vállaljon főszerepet az egészségfejlesztésben. Különböző elvi megfontolások teszik az iskolát elsődleges fontosságúvá az egészségnevelési munkában. Ezen elvi megfontolások a következőkben foglalhatók össze:

Minden korosztály hosszú éveken át látogatja az iskolát.

Az alapfokú iskolák tanulóinak személyiségfejlődése, az értékek és az ismeretek elsajátítása szempontjából még olyan periódusban vannak, amelyek során érdemi hatást

lehet elérni a későbbi életideálok, preferenciák kialakításában. Ennek a korosztálynak egészségmagatartása határozza meg a jövő felnőtt lakosságának egészségi állapotát.

Az iskola gyerekekre gyakorolt hatása többretegű, komplex kommunikációs üzenetként fogható fel. Az egészségtámogató magatartásmódok kialakulásának kitüntetett színtere az iskola.

Az iskola nem elszigetelten tevékenykedik, hanem más társadalmi intézményekkel és szervekkel állandó kölcsönhatásban létezik. Így egészségnevelésével hatást gyakorol az iskola szűkebb és tágabb környezetére. Az iskola tehát olyan keretet adhat, melynek segítségével mód nyílik az egészségesebb életvitel készségeinek, magatartásmintáinak kialakítására és gyakorlására.

Az egészségnevelés a NAT közös követelményeiben áthatja az iskolai élet valamennyi színterét.

Az egészségnevelés:

a legszélesebb értelemben vett megelőzés céljait szolgálja
tervszerű, szervezett és rendszeres tevékenység
tömegmértű, mert kiterjed a lakosság minden rétegére
tudományosan megalapozott
helyes cselekvésre serkentő.

III.3.5 Alapelvek

Minden tanuló joga és vágya, hogy egészséges, boldog életet éljen.

Érjük el, hogy az iskola minden tevékenységével szolgálja a tanulók egészséges testi, lelki és szociális fejlődését.

Váljon az egészségügyi kultúra az általános műveltség szerves részévé, mert az egészséges életmód ismerete éppen annyira fontos, mint bármely más tudomány ismerete.

Tudatosuljon, hogy az egészség, mint meghatározó társadalmi és személyi erőforrás biztos befektetés a társadalom számára.

Váljon egyértelművé, hogy az egészség segíti a tanulókat céljaik megvalósításában, igényeik nagyobb fokú kielégítésében, a környezethez való alkalmazkodásukban, valamint a teljesítményük növelésében.

Legyenek képesek életmódjukra vonatkozóan helyes döntéseket hozni, egészséges életvitelt kialakítani, mert az egészség nélkülözhetetlen eszköze a kiegyensúlyozott, boldog és sikeres életnek.

Ismerjék fel a környezet, a viselkedés, az életmód és az egészségi állapotok – okozati összefüggéseit.

Rendelkezzenek elegendő tudással és ismerettel, hogy képesek legyenek ne csak maguk, de esetleg mások egészségének és életének védelmére is.

Fejlődjön a beteg, sérült és fogyatékos embertársaik iránti elfogadó és segítőkész magatartásuk.

Legyenek nyitottak és megértők a különböző szokások, életmódok, kultúrák, a másság iránt, becsüljék meg ezeket.

Életkoruknak megfelelően ismerjék az emberi szervezetet veszélyeztető anyagok szervezetre gyakorolt hatását, a betegségek, sérülések elkerülését az egészség megőrzését.

Legyenek ismereteik a prevenciós eljárások fő formáiról.

Alapvető igénnyé váljék a szellemi tevékenységekhez szükséges tanulási módszerek elsajátítása, a munka és a pihenőidő megfelelő aránya illetve, a munkához szükséges nyugodt, rendezett környezet kialakítása.

Álljon az egészség mint életvezetési érték a tanórán belül és az azon kívüli szabadidős programok középpontjában.

III.3.6 Az egészségnevelés célja

A teljes körű egészségfejlesztés célja, hogy az iskolában eltöltött időben minden gyermek részesüljön a teljes testi-lelki jóllétét, egészségét, egészségi állapotát hatékonyan fejlesztő, a nevelési-oktatási intézmény mindennapjaiban rendszerszerűen működő egészségfejlesztő tevékenységekben, vagyis:

Rendelkezzenek a tanulók korszerű ismeretekkel, és azok gyakorlásához szükséges képességekkel, jártasságokkal az egészségük védelme érdekében.

A tanulók bővítsék az egészségre vonatkozó fogalomkészletüket.

Ismerjék fel, hogy milyen összefüggés van az életmód, a viselkedés, az egészségi állapot között.

Alakuljon ki a tanulóknak az önmagukkal szembeni felelősségérzet.

Ismerjék fel, hogy miért szükséges a jövő tervezése, az életút tudatos építése. Lássák be, hogy ebben meghatározó szerepet játszanak az egyéni döntések, helyzetmegoldási, megküzdési technikák.

A tanulók értelmezzék helyesen azt a tényt, hogy az egészség megőrzése egyéni tetteken, választásokon, személyi kapcsolatok minőségén múlik.

A beidegzett rossz szokásokkal szemben ismerjék fel a tanulók az egészségi állapot szempontjából fontos viselkedésmódok, szokások kialakulását, feltételeit, valamint az ezeket befolyásoló tényezőket.

A tanulók készség szintjén alkalmazzák azokat a stratégiákat, amelyek segítségével megőrizhetik életük egyensúlyát.

Szerezzenek elegendő tudást és ismeretet, hogy képesek legyenek ne csak maguk, de esetleg mások egészségének és életének védelmére is.

Ismerjék meg a tanulók önmagukat, saját fejlődésüket.

Alakuljon ki a tanulóknak az a tudat, hogy ők is részei a természetnek, az életnek és a helyi környezetüknek.

A tanulók ismerjék az egészség szempontjából leginkább kritikus területeket: a táplálkozást, az alkohol- és kábítószer fogyasztást, a dohányzást a családi és kortárs

kapcsolatokat, a környezetvédelmet, az aktív életmódot, a személyes higiénét és szexuális fejlődést.

Ismerjék a társas kapcsolatok egészségi – etikai kérdéseit.

Ezen értékek birtokában képesek legyenek egészségük megőrzésére, betegségek megelőzésére, egészséges személyiség kimunkálására, a helyes magatartás kialakítására.

III.3.7 Az egészségnevelés feladatai

A legalapvetőbb, egészségnevelési ismeretek megismertetése, ismeretközlés, oktatás egyéb információ útján.

Az iskola feladata, hogy minden tevékenységével szolgálja a tanulók egészséges testi, lelki és szociális fejlődését.

Adjon ismeretet a betegségek, balesetek, sérülések elkerülésére, az egészség megőrzésére.

Személyi, tárgyi környezetével segítse azoknak a pozitív beállítódásoknak és szokásoknak a kialakítását, amelyek a gyermekek ifjak egészségi állapotát javítják.

Az egészségnevelés feladata, hogy neveljen az egészséges állapot örömteli megélésére és a harmonikus élet értéként való tiszteletére.

Meg kell tanítani a tanulókat arra, hogy önálló felnőtt életükben legyenek képesek életmódjukra vonatkozóan helyes döntéseket hozni, egészséges életvitelt kialakítani.

Fejleszteni kell a tanulók elfogadó és segítőkész magatartását a beteg, sérült és fogyatékos embertársaik iránt.

Az egészségnevelés feladata, hogy a gyermeket – különösen a serdülőket – a káros függőséghez vezető szokások (pl. dohányzás, alkohol- és drogfogyasztás, rossz táplálkozás kialakulásának megelőzésére nevelje. Alkohol- és dohánytermék nem árusítható az iskolában, valamint az iskola közvetlen környezetében tilos ezen termékek fogyasztása. A tanulók részére szervezett rendezvényeken alkohol- és dohánytermék nem fogyasztható.

Foglalkozzon a szexuális kultúra és magatartás kérdéseivel.

Fordítson figyelmet a családi életre, a felelős örömteli párkapcsolatokra történő felkészítésre.

Az iskolai környezet mint élettér is biztosítsa az egészséges testi, lelki szociális fejlődést. Ebben a pedagógusok életvitelének is jelentős szerepe van.

Építeni kell a tanulók előismereteire, tájékozottságára.

Figyelembe kell venni a tanulók életkori jellemzőit, adottságait, szükségleteit, igényeit.

III.3.8 Az egészségnevelés területei

Az iskola mindennapos működésében kiemelt figyelmet kell fordítani a gyermek, a tanuló egészséghez, biztonsághoz való jogai alapján a teljes körű egészségfejlesztéssel összefüggő feladatokra, amelyek különösen a következő területekre terjednek ki:

Egészség – betegség

Egészséges táplálkozás – mozgás

Mindennapos testnevelés, testmozgás

A testi és lelki egészség fejlesztése

Napirend – a szabadidő helyes felhasználása

Testápolás – személyi higiéné – és az öltözködés

Családi élet jelentősége

Kortárskapcsolatok

Káros szenvedélyek – helyes döntések, a viselkedési függőségek, a szenvedélybetegségekhez vezető szerek fogyasztásának megelőzése

Szexualitás

Egészséges környezet és védelme

Balesetek megelőzése – elsősegélynyújtás

Bántalmazás és iskolai erőszak megelőzése.

III.3.9 Módszerek, eszközök

Az előadás hagyományos formája az ismeretterjesztésnek. Soha ne legyen hosszú, de legyen érthető, világos, a tanulók életkorának megfelelő.

Tegyük mozgalmassá a tanulást, az ismeretszerzést. Építsünk a tanulók kíváncsiságára, az ismerkedés és együttműködés sokféleségére.

Témától függően rendezzünk játékos formában kerekasztal vitákat orvos, védőnő, jogász, rendőr, szülő, pedagógus közreműködésével.

A vita módszere fejleszti a vitakultúrát, a helyes szép beszédet, a meggyőző érvelés technikáját és az együttélés szabályainak betartását.

Illemteni ismeretek bővítésére, a viselkedési kultúra javítására is lehetőség nyílik.

Az elbeszélés legyen színes, motiváló és élményszerű.

A megfigyelés a fejlesztési követelményekben hangsúlyos szerepet kap. A tanulók tudjanak ismeretekhez jutni a jelenségek, folyamatok megfigyelése, mérése, kísérleti vizsgálata és modellezése, az ismeretterjesztő irodalom és könyvtár használata révén. Ha a megfigyelés hosszabb időn át tart, akkor megfigyelési naptárt készíthetnek a tanulók. A közvetlen tapasztalás erősíti a bevést, ahol lehet, ezzel színesítsük a tanulást.

A szerepjátékok lehetőséget kínálnak a problémás élethelyzetek kipróbálására. Segít a tanulóknak az önmegismerésben, felfedezhetik érzéseiket, belső gondolatvilágukat, cselekedeteik tetteik mozgatórugóit.

A kísérletezés segíti a tanulókat az ok-okozati összefüggések felismerésében. A felismerés világos és meggyőző, fejleszti a természettudományos gondolkodást.

Az egészségnevelő plakátok jelentős információhordozók, mozgósító hatásuk sem elhanyagolható.

A faliújság alkalmas arra, hogy az ügyes gyűjtőmunkákat, a jó feladatmegoldásokat a tanulók hosszabb ideig is tanulmányozhassák, így mód nyílik az adott osztály egészségügyi témáinak, problémáinak konkrét leírására.

Az egészségnevelési témákkal foglalkozó újságok és folyóiratok segítik az ismeretszerzést, a tanítást.

Az adott témához a tanulók aktív részvételével rendezett kisebb-nagyobb kiállítások gazdagabb szemléltetést, és erős értelmi, érzelmi motivációt tesznek lehetővé.

A felsoroltak mellett használhatók a biológia szertár szemléltető anyagai, környezetünkben előforduló egyszerű eszközök, diaképek, videó filmek, applikációs képek, folyóiratok, Internet weboldalak transzparenszek, CD-k stb.

III.3.10 Fejlesztési követelmények

Támaszkodjunk minden korcsoportban a tanulók meglévő ismereteire.

Folyamatosan értelmezzük az egészségnevelés fogalmát.

Az egészségnevelésre vonatkozó fogalomkészletüket bővítsük, tegyük egyre differenciáltabbá.

Az egészség és a magatartás szempontjából kritikusnak mondható területekkel (táplálkozás, mozgás, biztonság, az alkohol, a kábítószer, a dohányzás a családi és kortárs kapcsolatok, a környezetvédelem, a személyes higiéné és a szexualitás) nem egymástól elszigetelten, összefüggéseikből kiragadva, hanem kölcsönös kapcsolatrendszerükben foglalkozunk.

Törekedjünk a test és a lélek harmonikus fejlődésére, a szocializáció folyamatainak elősegítésére, az alpműveltség továbbépítésére, a tanulási stratégiák fejlesztésére.

Fejlődjön magabiztosságuk, a jövővel szembeni pozitív beállítódottságuk.

Fokozatosan fejlődjön mozgásigényük, s ezzel együtt állóképességük.

Törekedjünk a helyes erkölcsi szemléletfejlesztésre (társadalmi, nemi és családi étellel kapcsolatban).

Fejlődjön szociális érzésük.

III.3.11 Ellenőrzés, értékelés

A tanulókat az egészségnevelési programokban végzett munkájuk alapján értékelni kell. Az ellenőrzés rendszeres munkára ösztönzi a tanulókat. Ismereteik és képességeik fejlődnek. Az ellenőrzés önellenőrzésre, kötelességtudásra nevel, és fejleszti a tanulók önértékelő képességét. Az értékelés történhet: szóban, írásban, iskolarádió és iskolai újságon keresztül, faliújság segítségével, oklevéllel stb.

III.3.12 Egészségügyi prevenció az iskolában

A prevenció fő formái:

Elsődleges prevenció: az egészséget támogató életmód gyakorlása, a környezeti károsító tényezők kiiktatására irányuló tevékenységek. (Akkreditált programok alkalmazása: egészséges élet, drogprevenció, DADA-program, életvezetési ismeretek és készségek, táplálkozási programok stb).

Másodlagos prevenció: az egészséges emberek között végzett időszakos szűrővizsgálatok.

III.3.13 Az iskolában végzett szűrővizsgálatok

A gyermekkori szűrővizsgálatok különböznek a felnőttkoritól. Mivel a gyermekeknél dinamikusan fejlődő szervezetről van szó, náluk nemcsak az egészség állapota, hanem a gyermek testi, mozgási, mentális, pszichés és szociális fejlődését vizsgáljuk és értékeljük.

Az egyedi fejlődési ütem miatt az orvos dönt a vizsgálatok rendjéről.

Minimális követelmények a vizsgálatok rendjéről:

az iskolás gyermeket kétévente és a védőoltások beadása előtt meg kell vizsgálni
a testnevelési csoportbeosztások elkészítése előtt
táborozás előtt
az iskolába lépést megelőzően
amikor a pályaalakalmasságot véleményezik.

A szűrővizsgálatok rendje, mely kiterjed a következő területekre:

a növekedés és a testi fejlődés mérése és minősítése (alultápláltság, túlsúly, növekedés megtorpanása vagy gyors növekedés)
vérnyomásmérés
mozgásszervek vizsgálata (testtartási hibák, gerincferdülés, lúdtalp, mellkas deformitások)
látás vizsgálat
hallás vizsgálat
beszédhibák vizsgálata
pajzsmirigy vizsgálat
nemi fejlettség vizsgálata
tetvességi vizsgálat.

III.3.14 Cukorbeteg gyerekek támogatása, anafilaxia

A cukorbeteg gyerekek társaiktól semmiben nem különböző, egészséges és teljes életet élhetnek, melyhez elengedhetetlen, hogy szűkebb és tágabb környezetük elfogadja és támogassa őket. Iskolánkban megszervezzük az 1-es és 2-es típusú diabéteszes gyermekek napközbeni ellátásának felügyeletét. Biztonságukról ellátási terv szerint képzett pedagógus gondoskodik.

- A nevelési-oktatási intézmény igazgatója a 2011. CX. tv. 62§ a 14 évnél fiatalabb 1-es típusú diabéteszsel élő tanuló részére az iskolai tartózkodása alatt tanuló szülőjének, más törvényes képviselőjének kérelmére, a gyermekkori diabétesz gondozásával foglalkozó egészségügyi intézmények szakmai iránymutatása alapján az (1b)–(1e) bekezdés szerinti speciális ellátást biztosítja. A nevelési-oktatási intézmény igazgatója az (1b) bekezdés szerinti feladat ellátását a) olyan pedagógus vagy legalább érettségi végzettséggel rendelkező,

nevelő-oktató munkát közvetlenül segítő munkakörben foglalkoztatott személy útján biztosítja, aki a hivatal által szervezett, a feladat ellátásához kapcsolódó ismeretekről szóló szakmai továbbképzésén részt vett, és aki a speciális ellátásban való részvételt vállalja.

- A tanulók egészségét veszélyeztető helyzetek kezelésére irányuló eljárásrend **(Anafilaxia)**

A) Anafilaxia felismerése Az anafilaxia egy életveszélyes állapotot előidéző túlérzékenységi reakció. Tünetei a legkülönbözőbbek lehetnek, az enyhe bőrpírtól egészen az életveszélyes anafilaxiás sokkig. Mivel ritka esetben akár súlyos, életveszélyes következményei is lehetnek, létfontosságú az anafilaxia mielőbbi felismerése és a szükséges lépések gyors megtétele. Annak megállapításához, hogy a köznevelési intézményben gyermeknél anafilaxiás rosszullét áll-e fenn, az alábbi, jellemző előzményeket és tüneteket szükséges először ellenőrizni:

1. Ha ismerten allergiás gyermek a rá tudottan veszélyes anyaggal érintkezett (ilyen ételből evett, vagy ismerten rovarméreg allergiás gyermeket megcsípett a rá veszélyes rovar) és

- HIRTELEN légúti vagy légzési tünete (nehézlégzés, rekedtség, nyálzás, esetleg nyelési nehezítettség), vagy
- HIRTELEN keringési tünete (elgyengülés, ájulás közeli állapot, vagy ájulás) lépett fel;

VAGY

2. KÉT szervrendszert érintő, HIRTELEN fellépő tüneteket tapasztalnak olyan gyermeknél, aki tudottan nem allergiás:

- bőrtünetek (test szerte csalánkiütés, ajak-, szemhéjdagadással vagy anélkül)
- légúti vagy légzési tünetek (nehézlégzés, rekedtség, nyálzás, esetleg nyelési nehezítettség) keringési tünetek (elgyengülés, ájulás közeli állapot, vagy ájulás) gyomor-bél rendszeri tünetek (erős hasi görcs, ismétlődő hányás, hasmenés), és a felsoroltak közül bármely kettő együttesen lép fel.

Amennyiben bizonytalan a helyzet megítélésében, hívja a mentőket telefonon (104 vagy 112) és mondja: anafilaxia!

B) Anafilaxia ellátása Az anafilaxia azonosítása és ellátása alapvetően egészségügyi szakember feladata, és megfelelő felkészültséget igényel. Ezért a legfontosabb, hogy haladéktalanul kérje szakember, mindenekelőtt a mentőszolgálat segítségét ilyen esetben. Ugyanakkor előfordulhat olyan helyzet is, hogy helyben, a köznevelési intézményben jelenlévő, a gyermekekre felügyelő vagy erre egyébként kiképzett pedagógusnak, nevelő-oktató munkát segítő dolgozónak vagy egyéb munkatársnak kell segítenie, a mentésirányító

telefonon nyújtott segítségével, a mentőegység kiérkezéséig.

Az alábbiakban néhány pontban összegeztük, mit kell tenni anafilaxiás rosszullét esetén:

1. Fektesse le a gyermeket, illetve kifejezett nehézlégzés esetén hozza fülülő helyzetbe, esetleg felpolcolt alsó végtagokkal!
2. Ha már előfordult anafilaxiás rosszullét miatt a gyermeknél van orvos által felírt gyógyszer, hívja a mentőket telefonos segítségért (104, 112) és mondja: anafilaxia!
3. A fent leírt tünetcsoportok valamelyikének megjelenése esetén, ha a mentőszolgálat Önnel beszélő munkatársa javasolja, a gyermek combjába, a comb középső szakaszának elülső-oldalsó részébe adja be a gyermeknek előírt és nála lévő injekciót, ez 12 éves kor alatt (30 kg alatti testsúly) 150 ug-os, 12 éves kor felett (30 kg feletti testsúly) 300 ug hatóanyag tartalmú (utóbbi felnőtteknek is való) injekciót.
4. Az autoinjektort 10 másodpercig tartsa a combhoz nyomva!
5. Ha még nem került rá sor, hívja a mentőt a helyszínre, majd értesítse a szülőt/gondviselőt!

C) Megtévészto, de nem anafilaxiás helyzetek Több esetben fordult már elő, hogy nem állt fenn való anafilaxiás helyzet, azonban egyes megtévészto tünetek alapján sor került az injekció alkalmazására. Ez akár felesleges kockázatokat is okozhat az érintett gyermek számára. Ezért fontos a mentők mielőbbi értesítése és egészségügyi szakember bevonása. Tipikusnak mondható, NEM anafilaxiás helyzetek lehetnek a következők:

- Ha ismertén asztmás gyermek fullad pl. testnevelésórán (Adja neki a nála lévő inhalátort!)
- Ha elájul az iskolai rendezvényen a sok állástól (Fektesse le, itassa meg!)
- Ha csalánkiütés társul lázas betegséghez (Hívja a szülőt!)
- Ha erős hányingere van, vagy gyomorrontás miatt hány a gyermek (Hívja a szülőt!)
- Ha lázas és gyenge (Csillapítsa a lázat, fektesse le és hívja a szülőt!)

III.3.15 A szakemberek együttműködésének lehetősége és módszerei

A tanulók iskolai környezetének alakításában, a közegészségügyi feladatok teljesítésében meghatározott feladatkörrel rendelkeznek:

a Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Kormányhivatal Népegészségügyi Főosztály szerve és munkatársai

az iskolai – egészségügyi szolgálat szakemberei (iskolaorvos, védőnő, iskolafogorvos)

az iskola pedagógusai a szülők közössége

nevelési tanácsadó
logopédiai hálózat
gyermekjóléti szolgálat
gyermekpszichiátriai rendelések.

Az NNK feladata:

A Nemzeti Népegészségügyi Központ törvénye alapján a tisztiorvosi szolgálat feladatkörébe rendeli a gyermekintézmények telepítésével és ellenőrzésével kapcsolatos közegészségügyi tevékenységet.

Az iskolai egészségügyi szolgálat közegészségügyi feladata:

Az iskolai egészségügyi szolgálat jogszabályban rögzített feladatai közé tartozik a közegészségügyi követelmények működés közbeni teljesítésének figyelemmel kísérése, az észlelt hiányosságok jelzése.

Az életkornak megfelelő szűrővizsgálatok szervezése, lebonyolítása.

Szülői értekezleten tájékoztatást adnak a tanulók körében végzett vizsgálatok eredményeiről.

Bekapcsolódnak a prevenciós munkába.

A pedagógusok közegészségügyi feladatai:

A közegészségügyi szabályok betartatása elsősorban az intézményben dolgozók feladata. A nevelőknek nemcsak a gyermekek érdekében, de saját érdekükben is törekedniük kell a tárgyi környezet, valamint a napirendből adódó felesleges terhelések megelőzésére, a nyugodt, kiegyensúlyozott légkör megteremtésére.

A szülők közössége:

Az iskola a gyermekek egészséges testi és lelki fejlődésének elősegítését, a gyermeket nevelő családokkal, a szülőkkel, gondozókkal együttműködve tudja csak eredményesen megvalósítani.

Nevelési tanácsadó:

A gyermekek tanulási képességeit vizsgálja. A tanácsadó feladata, hogy a tanulási zavarokban, részképesség-zavarokban szenvedő gyermekek komplex vizsgálatát, a speciális igények felmérését elvégezzék. A továbbhaladás érdekében tanácsokkal látja el a szülőket, a nevelőket. Figyelemmel kísérik a tanulók fejlődését.

Logopédiai hálózat:

A különböző eredetű beszédhibák korrigálását végzik.

Gyermekjóléti szolgálat

A nehéz szociális körülmények között élő gyermekeknek nyújtanak segítséget. Feladatuk a családok segítése a gyermeknevelésben, a gyermekek veszélyeztetésének megelőzése, a bántalmazott, elhanyagolt gyermekekkel kapcsolatos nehézségek megoldása.

Gyermekpszichiátriai rendelés:

A gyermekek és serdülők pszichés zavarait, betegségeit vizsgáló, kezelő egészségügyi intézmények. Feladatuk a gyermekek pszichés problémáinak, fejlődészavarainak és ezek komplex oki hátterének tisztázása, majd ennek megfelelő terápia végzése.

III.3.16 Az egészségnevelés szakmai programja

Az egészségfejlesztéssel összefüggő iskolai feladatok:

- iskolai étkeztetés
- mindennapos testmozgás,
- a személyiség fejlődése. Az egészségnevelési feladatok megoldása:
- A tanórai programon belül (szaktárgyi órák: környezetismeret, biológia, közösségi nevelés óra, testnevelés stb.)
- mindennapos testnevelés, diáksportkör szervezése
- a tanórai programon kívüli tevékenységek
- akkreditált programok alkalmazása
- egészségnapok, egészséghetek, sportprogramok szervezése
- balesetvédelmi rendszabályok megismerése, alkalmazása
- a szülők bevonása a programokba.

III.3.17 Elsősegélynyújtás

Az elsősegélynyújtási alapismeretek elsajátítása

Korunkra jellemző a fokozott baleseti veszély. Baleseti veszélyforrást jelent a technikai eszközök használata, a vegyipar termékeinek elterjedése, természeti jelenségek és természeti erők, a munkahelyi és a szabadidős tevékenységek és a közlekedés. A felfokozott élettempó sok esetben felelőtlen magatartásban nyilvánul meg, ami szintén balesetforrás.

Mindenkinek emberi kötelessége, hogy legjobb tudása szerint segítsen bajba jutott embertársain. A jó szándék nem elég ahhoz, hogy szakszerűen segítsünk a bajban, a baleseteknél. A helytelenül, szakszerűtlenül végzett elsősegély ronthat a sérült állapotán!

Az **elsősegélynyújtás elemi szabályait mindenkinek ismerni kell.** Ezek alkalmazásával a helyszínen életmentő beavatkozások végezhetők. A sérülés elszenvedése és a kórházba kerülés között sok idő eltelhet, ez idő alatt eldőlhet a sérült végleges sorsa. Egyszerű beavatkozással is igazi életmentés történhet.

Az elsősegélynyújtás általános szabályai:

- A nyugalom megőrzése. Határozott fellépés, de sietség nélkül nyújtunk segítséget.
- Segélykérés (hívjunk orvost vagy mentőt)
- Gyorsan cselekedjünk, a sérültet óvjuk a további veszélytől.

- Biztosítsuk a sérült számára a megfelelő testhelyzetet és a friss levegőt.
- Lehetőleg a mentőláda tartalmát használjuk.
- Nyugtassuk a sérültet.
- Elsősegélynyújtást követően jutassuk a sérültet orvoshoz.

Az alapfokú ismereteket kell elsajátíttatni a diákokkal, illetve balesetek elemzésével a közlekedési veszélyekre is fel kell hívni a figyelmüket.

III.3.18 Környezeti nevelés, fenntarthatóság

A környezeti nevelés célja:

„A környezeti nevelés tulajdonképpeni célja felkészíteni az embereket arra, hogy megértsék a természet komplexitását, és hogy az egyes országok ennek megfelelően alakítsák tevékenységüket és fejlesztési elképzeléseiket annak érdekében, hogy azok összhangban legyenek a környezeti körülményekkel” (Tbiliszi Nyilatkozat)

A fenntarthatóság pedagógiája és a környezeti nevelés kapcsolata sokrétű és történeti eredetű. Világszerte a környezeti nevelés gyakorlata és fogalma alakult ki korábban, és csak fokozatosan válik a fenntarthatóság pedagógiai rendszerének részévé.

“A fenntarthatóságra való felkészítés egész életen át tartó tanulási és szocializációs folyamat, amely tájékozott és tevékeny állampolgárokat nevel, akik kreatív, problémamegoldó gondolkodásmóddal rendelkeznek, eligazodnak a természet-és környezet, a társadalom, a jog és a gazdaság terén, és etikusan felelős elkötelezettséget vállalnak egyéni vagy közös döntéseikért, tetteikért. Ezek az intézkedések biztosítják az egészséges környezetet és a hatékony gazdaságot a jövő számára.” „A környezeti nevelés ne legyen csak egy tantárggyal több a tantervben, hanem be kell építeni a többi programba az összes tanuló számára, életkortól függetlenül.

(Czippán Katalin – Havas Péter – Victor András)

A fenntarthatóság célja:

- A fenntarthatóság üzenetének elterjesztése iskolai keretek között.
- Az erdő, mint ökoszisztéma, a zöld gazdaság és a fenntartható közösségek megismertetése, megismerése
- Globális felmelegedés, vízhiány, csökkenő energiakészlet, klímaváltozás. Ezek a veszélyek fenyegetik Földünket, ha gyorsan nem változtatunk szemléletünkön és magatartásunkon. A szemléletváltásra a gyermekek a legfogékonyabbak, épp ezért fontos, hogy már iskolás korban megismerjék a téma fontosságát és felfigyeljenek személyes érintettségükre, hiszen kis odafigyeléssel ők is sokat tehetnek a Föld védelméért.

Fejlesztendő kulcskompetenciák:

Anyanyelvi kommunikáció

Idegen nyelvi kommunikáció

Matematikai kompetencia

Természettudományok és azok alkalmazásának kompetenciája

Digitális kompetencia

Hatékony, önálló tanulás

Szociális és állampolgári kompetencia

Kezdeményezőképeség és vállalkozói kompetencia

Esztétikai – művészeti tudatosság és kifejezőképeség

Várható tanulási eredmények: készségek, attitűdök, tudás és megértés

Készségek:

- a természeti-és környezeti ismeretek alkalmazása
- együttműködési készség
- felelős döntések és célok felállítása, felvállalása
- a kreatív megvalósítási készség, gyakorlat megvalósítása
- plakátkészítés a Föld megóvásának népszerűsítésére

Attitűdök:

- a felelős gondolkodás jelentőségének értékelése
- a felelősségvállalás fontosságának értékelése
- problémamegoldó gondolkodás a célok megvalósításához
- kreativitás

Tudás és megértés:

- a Földet fenyegető veszélyek megismerése
- a fiatalok helyes szemléletének kialakítása
- a fenntarthatóság fontosságának tudatosítása
- a felelős magatartás gyakorlatban történő megvalósításának lehetőségei, azok megismerése
- a tervszerű tudatos fenntartható életvitel megismerése

A várható pedagógiai eredményei:

Kialakul és növekszik a munka során a személyes érintettségből adódó motiváltság.

Kölcsönösen pozitív irányba változik a diák-tanár viszony.

Növekszik az önbizalom, magabiztosság, amely újabb cselekvésre ösztönöz.

Csökkennek a magatartási anomáliák.

Fejlődik a cselekvő- és szervezőképeség és az önálló ismeretszerzés képessége.

Az azonos cél elérésének tudata biztosítja a magas fokú szocializációt.

A csoportmunkák során erősödik az egymásra figyelés, az esetleg periférián lévő tanulók is bekapcsolódhatnak a közös tevékenységbe.

Munkaformák:

csoportmunka
gyűjtőmunka
egyéni munka
frontális munka

Bevonható tantárgyi területek:

Matematika
Ének-zene
Vizuális kultúra
Magyar nyelv és irodalom
Technika és tervezés
Természettudomány, környezetismeret
Közösségi nevelés
Német nyelv és irodalom
Nemzetiségi népismeret
Kémia
Fizika
Biológia
Történelem
Hon- és népismeret, Dráma és színház
Földrajz
Digitális kultúra
Testnevelés

III.4 A közösségfejlesztéssel kapcsolatos feladatok

A közösség olyan emberi együttélés, amelyet a közösségi érdek, közös cél, közös értékrend és tudat tart össze.” (Hankiss Elemér)

A közösségfejlesztés ma már egyre szélesebb körben elfogadott, mint az emberek közügyekben való tevékenységét és részvételét fokozó módszer, amely megoldást keres a hátrányos területek felszín alatt rejtőző problémáira.

A közösségfejlesztés vagy közösség-szervezés a közösségek kezdeményező és cselekvőképeségének fejlesztését jelenti, amelyben kulcsszerepe van az egyes iskolai közösségeknek, a pedagógusoknak mint közösségfejlesztőknek, akiknek bátorító – ösztönző – informáló munkája segítheti, kiegészítheti, megerősítheti a meglévő közösségi formákat, erőforrásokat.

Az ökoiskolai munkához több szálon kapcsolódik a helyi közösség is. A helyi környezeti értékek és gondok részét képezik az iskola pedagógiai munkájának.

A közösségfejlesztés a pedagógiai program egyik célkategóriája.

Ennek lényege a tevékeny közösség nevelőerejének tudatos, szakszerű kiaknázása az egyéni fejlődés érdekében. Ez egy olyan folyamat, amely aktív, dinamikus kapcsolatot teremt az egyén és a társadalom között. E folyamatban alakul ki az egyén és a társadalom konkrét, áttekinthető, értelmezhető, átélhető viszonya.

III.4.1 A közösségfejlesztés szinterei

Iskolai közösségek: iskolai közösségeink belső autonómiát élveznek, munkájukat öntevékenyen szervezik

- tantestület
- munkaközösségek
- diákönkormányzat
- osztályközösségek
- szakkörök
- csoportok

Tantestület

Pedagógusközösségünk nagyobb részben jól összeszokott, már több éve változatlanul együtt dolgozó szakmai közösség. A pedagógusok többsége több éves szakmai múlttal tekint vissza, és sokan már diákként is ide jártak és ma is ténykedtek iskolánkért.

Ismerik a helyi problémákat, körülményeket, és magánemberként, iskolán kívül is a település életének aktív közreműködői, részesei.

Igen sokat tesznek és vállalnak azért, hogy az iskolai oktatás feltételei fejlődjenek, bővüljenek. Rendszeresen részt vesznek a pedagógiai továbbképzéseken, pályázatok megvalósításában.

- *nevelőtestület közösségfejlesztéssel kapcsolatos feladatai:*

Az iskola nevelő-oktató munkájának zökkenőmentes megszervezése, irányítása, a tanulóközösség fejlesztésével kapcsolatos célok és feladatok megjelölése.

A tanítási órán és a tanórán kívüli egyéb foglalkozások működtetése, eszközeinek, módszereinek fejlesztése, valamint a kettő mind teljesebb egységének megteremtése.

Az iskola kapcsolatainak és hagyományainak ápolása, bekapcsolódás a lakóhely közösségi életébe.

Munkaközösségek

A szakmai munkaközösség az azonos szakterületen dolgozó pedagógusok csoportja.

Szakmai munkaközösséget legalább öt pedagógus hozhat létre.

Intézményünkben jelenleg két szakmai munkaközösség (alsós és felsős munkaközösség) működik, melynek feladatai a következők:

- Az 1-4. és 5-8. osztályokban folyó munka összehangolása.

MÉRK-VÁLLAJ NÉMET NEMZETISÉGI ÁLTALÁNOS ISKOLA
PEDAGÓGIAI PROGRAMJA

- A nevelési- oktatási módszerek elemzése, értékelése, javítása.
- Az eredményre vezető módszerek népszerűsítése.
- Segítségadás és pedagógiai útmutatás a kezdő nevelőknek.
- Óralátogatások megszervezése.
- Eredménymérések lebonyolítása.
- Pályázatokban előírt programok lebonyolítása.

Diákönkormányzat:

A tanulók és a közösségek érdekeinek képviselője, a tanulók tanórán kívüli, szabadidős tevékenységének segítésére, az iskolában gyermekszervezet működik. A demokratikus iskolai élet mozgatója a diákönkormányzat, mely munkáját éves munkaterv alapján végzi. Az iskolai gyermekszervezet élén a működési rendben meghatározottak szerint a tanulókból választott gyermekképviselők állnak (1 gyermekvezető és osztályonként egy-két választott képviselő).

Feladatai:

- Iskolai kulturális, sport és más egészséges életmódra nevelő, pihentető programok kezdeményezése és szervezése.

- Diákfórumok szervezése.

Osztályközösségek:

Az osztályközösség az iskolai munka és a tanulóközösségi tevékenység alapegysége, amely a benne tanulók huzamos és rendszeres együttléte, a pedagógiai irányítás folyamatos jelenléte következtében a leginkább alkalmas arra, hogy az elsődleges közösség szerepét betöltse. Osztályközösségeink heterogén összetételűek, együtt vannak jelen a kiemelkedő, az átlagos, és a gyengébb képességű tanulók. Lehetőség van iskolánkban a sajátos nevelési igényű gyerekek integrált oktatására és a hátrányos helyzetű integrációs és képességkibontakozó felkészítésre.

Az osztályközösségek tevékenységüket az iskolaközösség egészének programjához és célkitűzéseihez igazítva alakítják, részt vállalnak a közös feladatokból, bekapcsolják tagjaikat az iskolai élet vérkeringésébe.

Feladatai:

- A korosztály sajátosságainak megfelelően az eredményes erkölcsi nevelés és a sokoldalú személyiségformálás érdekében a tanuló kötelességeinek betartatása, szabad idejük helyes felhasználása, szórakozásuk és művelődésük irányítása, sokoldalú együttes cselekvés szervezése.

- Közösségi gondolkodás és magatartás kialakítása.
- A közös ügyek igazgatásának elsajátíttatása.
- Egymás kölcsönös ellenőrzése és segítése az iskolai kötelességekben.
- Közösségi önfegyelmelés megszervezése.

- Az osztályközösség szervezeti struktúrájának kialakítása, megbízások adása, megbízottak beszámoltatása.

- Az osztályközösségen belüli kisebb összetartó egységek, spontán csoportosulások, baráti körök olyan irányba terelése, hogy azok ne fékezői legyenek az osztályközösség fejlődésének, ne klikkekké váljanak, hanem a maguk intenzívebb kapcsolatait az osztályközösség összetartásának erősítésére gyümölcsöztessék.

Az osztályközösség pedagógiai segítője és irányítója az osztályfőnök. Alapvető nevelési feladatai közé tartozik:

- A közösségi élet igényeinek felébresztése.
- Az osztályközösség egészséges aktívájának kikovácsolása.
- Az osztályközösség távlatának olyan felvázolása, mely tekintetbe veszi az iskolaközösség előrehaladásának érdekeit és az osztály fejlettségi szintjében jelentkező előbbrelépési igényeket.

- A tanulók önállóságának, önkormányzó képességének, öntevékenységének kibontakoztatása.

Szakköri közösségek:

A szakkör a tanórán kívüli tanulói tevékenység egyik formája: célja a tanulók tantervi anyagon túlmenő szakirányú – tudományos, technikai, művészi, szakmai – érdeklődésének kielégítése, képességeik fejlesztése élményszerű, kellemes felüdülést jelentő formában. A szakköri tagság önkéntes tagja lehet minden a szakkör munkája iránt érdeklődő tanuló, ha a szakkört vezető alkalmasnak találja, de jelentkezésük után részvételük egy tanév tartalmára kötelező.

Feladata:

- Tantárgyi ismeretek bővítése.
- Érdeklődés fejlesztése.
- A tanulók képességeinek, hajlamainak kibontakoztatása, készségeinek kialakítása.

- Munkára nevelés.
- Önálló vizsgálódásra, kísérletezésre ösztönzés.
- Megismertetés a kutató munkával.
- Tehetséggondozás.
- Előkészítés a pályaválasztásra.
- Tartalmas közösségi élet kibontakoztatása.

Csoportok:

A tanulók felkészülnek a tanítási órákra, szabadidejüket pihenésre, szórakozásra s a művelődést, személyiségfejlődést elősegítő egyéb tevékenységekre használják fel. Szükséges a szabadidő igényes eltöltéséhez, a gyermekek sokoldalú fejlődéséhez. Ennek

érdekében változatos foglalkozásokat, a gyermekek nyugalmát biztosító körülményeket s az aktivitás és a pihenés megfelelő ritmusát alakítja ki.

Iskolánkban törvény adta lehetőség szerint egy vagy több csoport működik különböző évfolyamok osztályainak tanulóiból.

Feladatai:

- A tanuló felkészítése a tanítási órákra és előkészítés az önművelésre.
- A tantervi anyag szilárd elsajátíttatása.
- A tanulmányi munka egészében az önállóság fokozása.
- A tanulás technikájának állandó fejlesztése.
- Az egyéni érdeklődés és a képességek formálása, a tehetség kibontakoztatása.
- Az önművelés legfontosabb jártasságainak, készségeinek és képességeinek kialakítása és a művelődés igényének fejlesztése.
- A gyenge tanulmányi eredményű és a hátránnyal induló tanulók felzárkóztatása.
- A tanulók egészséges testi fejlődésének biztosítása.
- A kikapcsolódás és a szabadidő igényes eltöltéséhez változatos és sokrétű programok biztosítása.
- A közösségi magatartás formálása, a társas kapcsolatok gazdagítása.
- Az egyes gyermekek és a csoport életszükségleteinek önkiszolgáló kielégítésére és a környezet rendjének fenntartására nevelés.

Iskolán kívüli közösségek

Szülői közösségek:

- SZMK választmány
- osztály szülői közösség

Szülői munkaközösség:

Az iskola és család együttműködésének fontos kerete a szülői munkaközösség. A választott szülőkből álló választmány szervezi a szülőket a nevelőtestület segítségével, a gyermekközösség életének gazdagítására. Kezdeményezi és rendezi a családoknak nyújtott pedagógiai tájékoztatást és tanácsadást. A szülői munkaközösség az osztály szülői szervezet egy fő választott vezetőjéből (Mérk és Vállaj) és egy fő képviselőből szerveződik (Mérk), így a választmány évfolyamonként egy illetve kettő, jelenleg Mérken 16 fő, Vállajon 8 fő. Összesen tehát 24 fővel működik.

Feladatai:

- A nevelési tapasztalatok folyamatos cseréje a pedagógusokkal.
- Az információáramlás segítése, a családoknak nyújtott pedagógiai tájékoztatás és tanácsadás megszervezése.

- A szülők személyes bekapcsolódásának megszervezése az iskolai nevelő munkába. Feladatok vállalása a tanulók művelődésének, szabadidős tevékenységének gazdagítására.

A közösségfejlesztésre az intézményen belül sor kerülhet:

- a tanórákon (különös tekintettel az közösségi nevelés órákra)
- a tanórán kívül felnőttek által szervezett foglalkozásokon
- a tanórán kívül diákok által szervezett foglalkozásokon
- a szabadidős tevékenységek keretében
- témahetek projektjein

III.4.2 A közösségfejlesztési követelmények

A tanulók ismerjék meg azokat a társas együttélés alapvető szabályait, azokat amelyek a közösségben való harmonikus kapcsolatok kialakításához elengedhetetlenek.

- Hon és népismeret: harmonikus kapcsolat kialakítása a természeti és társadalmi környezettel.

- Ismerjék meg a svábság kulturális örökségének jellemző sajátosságait, vallását, nyelvét, hagyományait, szokásait. Fontos feladat identitásuk mélyítése, melynek közösségformáló szerepe óriási.

- Nemzetközi kapcsolatok kialakítása: nemzetközi diákcsera programok szervezése, az ebben való személyes részvétel.

- Nyitottság és tolerancia: legyenek nyitottak és megértők a tanulók a különböző szokások, életmódok, kultúrák és vallások, azaz a másság iránt, tolerálják és becsülik ezeket.

- Környezetvédelem: kapcsolódjanak be a tanulók közvetlen környezetük védelmébe, a környezeti értékek megőrzésébe, gyarapításába.

Az emberiség jelenlegi legnagyobb kihívása a környezeti válság. A környezettudatosabb életvitel kialakítása a válsággal való megküzdés egyik fő eszköze. Ehhez a célkitűzéshez járul hozzá az ökoiskola iskolafejlesztő munkája során azzal, hogy a jövő generációk nevelése során a környezettudatosan cselekvő állampolgár eszményképét tartják szem előtt.

- Személyes tapasztalatszerzés: biztosítanunk kell tanulóink együttműködését a környezeti konfliktusok megoldásában (hulladék elhelyezése, veszélyes hulladék kezelése, környezetre veszélyes üzemek telepítése, köztisztasági problémák megoldása).

- Kommunikációs kultúra, önálló ismeretszerzés: fejlesszük ki a tanulóknál a véleményt, az érvek kifejtésének és értelmezésének képességeit és technikáit (véleményformálás, érvelés, párbeszéd, vitakultúra kifejlesztésének iskolai lehetőségei, fórumai).

- Tanulóink tudjanak anyanyelven társaikkal és a felnőttekkel is adott témáról, szabadon kommunikálni.
- Szerezzon személyes tapasztalatokat az együttműködés, a környezeti konfliktusok kezelése és megoldása terén.
- Az új információs technikák megismerése és használata: az informatika, a virtuális világ megismertetésének iskolai lehetőségei és feladatai. Eligazodás az információs világban (információ gyűjtése, szűrése, szelektálása).
- Az elfogadást segítő magatartási formák kialakítása: a sérült, beteg, fogyatékos gyerekek és embertársaik iránti elfogadó és segítő magatartás kialakítása.

III.4.3 Közösségfejlesztéssel kapcsolatos feladatok

1-4. évfolyamon:

Alapfeladatok: szoktatás,

- iskolai szokások
- az alapkészségek fejlesztése
- megtanulni tanulni
- sváb származásuk tudatosítása.

Kiemelt feladatok: önállóságra, kitartó, következetes tanulásra nevelés, alapfokú művészeti nevelés.

Testi, lelki, szociális fejlesztést szolgáló programok: egészségnevelési programok, évfolyam-és osztálykirándulások.

5-8. évfolyamon:

Alapfeladatok: a tanulás tanításának elmélyítése

- tehetséggondozás, felzárkóztatás
- önismeretre nevelés
- közösségi szellem mélyítése
- továbbtanulásra való felkészítés
- sváb kultúránk megőrzése, identitástudat mélyítése.

Kiemelt feladatok: emelt szintű nyelvoktatás az ezt igénylők részére, alapfokú művészeti oktatás.

Testi, lelki, szociális fejlesztést szolgáló feladatok: az életkori sajátosságoknak megfelelő egészségügyi előadások, beszélgetések szervezése; kerékpártúrák, sportrendezvények, osztálykirándulások.

A környezeti nevelés, a fenntarthatóság pedagógiájának elvei nem csak a tanításban érvényesülnek, hanem az iskolai élet minden területén; az iskola működtetése terén éppúgy, mint a gyerekek étkeztetése vagy a táborok szervezése során.

III.5 Iskolánkban tanító pedagógusok alapvető feladatai:

a rábízott tanulók nevelése, oktatása a kerettantervben előírt törzsanyag átadása, elsajátításának ellenőrzése

a tanítási órákra való felkészülés

a tanulók dolgozatainak javítása

a megtartott tanítási órák dokumentálása, az elmaradó és a helyettesített órák vezetése

a tanulmányi versenyek összeállítása, lebonyolítása

felügyelet a tanulmányi versenyeken, iskolai méréseken

a sajátos nevelési igényű tanulók egyéni fejlesztési tervben foglaltak figyelembevétele

a pedagógusnak minden tőle elvárhatót meg kell tennie a tanuló személyiségének fejlődéséért, tehetségének kibontakoztatásáért, figyelembe véve a gyermek egyéni képességeit, adottságait, fejlődési ütemét, szociokulturális helyzetét

a különleges bánásmódot igénylő tanulóval egyénileg foglalkozzon, együttműködjön a gyógypedagógussal, más szakemberekkel, segítse elő a hátrányos helyzetű tanuló felzárkózását

segítse a tehetségek felismerését, kiteljesedését, tartsa nyilván a tehetséges tanulókat

mozdítsa elő a tanuló erkölcsi fejlődését, a közösségi együttműködés magatartási szabályainak elsajátítását, és törekedjen azok betartatására,

nevelje a tanulókat egymás szeretetére és tiszteletére, a családi élet értékeinek megismerésére és megbecsülésére, együttműködésre, környezettudatosságra, egészséges életmódra, hazaszeretetre

rendszeresen tájékoztassa a szülőt (törvényes képviselőt) a tanuló iskolai teljesítményéről, magatartásáról, az ezzel kapcsolatban észlelt problémákról, az iskola döntéseiről, a gyermek tanulmányait érintő lehetőségekről

felvilágosítással, a munka- és balesetvédelmi előírások betartásával és betartatásával, a veszélyhelyzetek feltárásával és elhárításával, a szülő és más szakemberek bevonásával tegyen meg mindent a gyermek testi-lelki egészségének fejlesztése és megóvása érdekében

- a tanulók és a szülők, a munkatársak emberi méltóságát, jogait maradéktalanul tartsa tiszteletben, javaslataikra, kérdéseikre érdemi választ adjon

- az ismereteket tárgyilagosan, sokoldalúan és változatos módszerekkel közvetítse

- oktatómunkáját éves és tanórai szinten, tanulócsoportokhoz igazítva, szakszerűen megtervezve végezze, irányítsa a tanulók tevékenységét

- a kerettantervben és a pedagógiai programban meghatározottak szerint érdemjegyekkel vagy szövegesen, sokoldalúan, a követelményekhez igazodóan értékelje a tanulók munkáját

- vegyen részt a számára előírt pedagógus-továbbképzéseken, folyamatosan képezze magát

- tanítványai pályaorientációját, aktív szakmai életútra történő felkészítését folyamatosan irányítsa

- az ifjúságvédelemmel kapcsolatos feladatokat lássa el
- a pedagógiai programban és az SZMSZ-ben előírt valamennyi pedagógiai és adminisztratív feladatait maradéktalanul teljesítse

- az osztálytermeket, szertárakat tartsa rendben, dekorációkat készítsen
- aktívan vegyen részt a nevelőtestület értekezletein, szülői értekezleteken, a fogadóórákon, az iskolai ünnepségeken és az éves munkaterv szerinti rendezvényeken

- határidőre szerezze meg a kötelező minősítéseket
- őrizze meg a hivatali titkot
- hivatásához méltó magatartást tanúsítson
- a tanuló érdekében működjön együtt munkatársaival és más intézményekkel
- a nemzetiségi német nyelvoktató programban részt vevő tanulóknak erősítse a sváb kultúra és hagyományok iránti elkötelezettséget, tiszteletet, nyelvhasználatot.

III.5.1 Az osztályfőnök feladatai

Közvetlen nevelőmunka:

- ismeretek szintetizálása, a mindennapi életben történő alkalmazásuk
- az aktuális események feldolgozása, különböző értékrendek megismertetése
- a kultúrahasználat megtanítása, a konfliktusmegoldást kialakító pedagógiai tevékenységmentálhigiénés szemlélet alkalmazása a nevelőmunkában, törődés a gyermekek aktuális problémáival

- az osztály konfliktusainak megoldása, a gyermekvédelmi munka.

Ügyviteli (adminisztrációs) feladatok:

- a haladási napló naprakész vezetése
- a haladási és anyakönyvi rész folyamatos ellenőrzése
- igazolások esetleges igazolatlan órák regisztrálása
- félévkor és év végén a magatartás és szorgalomjegyek előkészítése az osztályozó értekezlet előtt

- félévi értesítő, anyakönyv- és bizonyítványírás
- továbbtanulással kapcsolatos adminisztráció elvégzése.

Szervezés, koordinációs feladatok végrehajtása:

kapcsolattartás az osztályban tanító kollégákkal

MÉRK-VÁLLAJ NÉMET NEMZETISÉGI ÁLTALÁNOS ISKOLA
PEDAGÓGIAI PROGRAMJA
a nevelésben-oktatásban hatékonyan résztvevőkkel, a szülőkkel
szülők közötti felvilágosító munka
szabadidős tevékenységek, programok szervezése.

III.6A kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenység helyi rendje

Különleges bánásmódot igénylő tanulók

III.6.1 Sajátos nevelési igényű tanulók:

A 2011. évi CXC. törvény a nemzeti köznevelésről így fogalmaz: sajátos nevelési igényű gyermek, tanuló: az a különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló, aki a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján

- mozgásszervi
- érzékszervi
- értelmi vagy beszéd fogyatékos
- több fogyatékoság együttes előfordulása esetén halmozottan fogyatékos
- autizmus spektrum zavarral vagy
- Egyéb pszichés fejlődési zavarral (súlyos tanulási, figyelem- vagy magatartásszabályozási zavarral) küzd.

A Nemzeti alaptanterv és a választott kerettanterv alkalmazása a sajátos nevelési igényű tanulók iskolai oktatásában a Nemzeti alaptanterv (a továbbiakban: NAT) a sajátos nevelési igényű tanulók iskolai oktatásának is alapidokumentuma, az abban meghatározott fejlesztési területek – nevelési célok, kulcskompetenciák, illetve a műveltségi területeken megfogalmazott célok, feladatok a sajátos nevelési igényű tanulókra is érvényesek.

A sajátos nevelési igényű tanulókat nevelő-oktató iskolák pedagógiai programjuk, helyi tantervük elkészítésénél figyelembe veszik:

- a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény (a továbbiakban: köznevelési törvény), a NAT és az Irányelv rájuk vonatkozó előírásait
- a nevelés és oktatás helyi célkitűzéseit és lehetőségeit
- a fővárosi, megyei feladatellátási, intézményhálózat-működtetési és köznevelés-fejlesztési tervet
- a szülők elvárásait
- az általuk nevelt tanulók sajátosságait.

A tanulók között fennálló – egyéni adottságokból és igényekből adódó – különbségeket az iskolák a pedagógiai programok és helyi tantervek kialakításakor veszik figyelembe.

- sajátos nevelési igény kifejezi:

a tanuló életkori sajátosságainak fogyatékoság által okozott részleges vagy teljes körű módosulását

Az iskolai tanuláshoz szükséges képességek kialakulásának sajátos útját, fejlődésének eltérő ütemét, esetleg részleges vagy teljes kiesését, fejletlenségét, lassúbb ütemű és az átlagtól eltérő szintű fejleszthetőségét.

A sajátos nevelési igény nagyobb mértékű differenciálást, speciális eljárások alkalmazását, kiegészítő fejlesztő, korrekciós, rehabilitációs, valamint terápiás célú pedagógiai eljárások alkalmazását teheti szükségessé.

Célok és feladatok:

- A mozgásszervi, érzékszervi, értelmi vagy beszéd fogyatékoságból, több fogyatékoság együttes előfordulása esetén halmozottan fogyatékoságból, autizmus spektrum zavarból vagy egyéb pszichés fejlődési zavarból fakadó hiányzó vagy sérült funkciók kompenzálása vagy helyreállítása a meglévő ép funkciók bevonásával.

- Törekvés a különféle funkciók egyensúlyának kialakítására.
- A szükséges speciális eszközök elfogadtatása és használatuk megtanítása.
- Az egyéni sikereket segítő, a társadalmi együttélés szempontjából kívánatos egyéni tulajdonságok, funkciók fejlesztése.

- Az egyes területeken kimagasló teljesítményt nyújtó tanulók tehetségének kibontakoztatása.

A szükséges pedagógiai feltételek biztosítása a sajátos nevelési igényű tanulók számára.

A köznevelési törvény értelmében a sajátos nevelési igényű tanulók számára olyan többletszolgáltatásokat fogalmaz meg, amelyeket ki kell alakítani, és hozzáférhetővé tenni a sajátos nevelési igényű tanulók számára. Ezek:

- speciális tanterv, tankönyvek, tanulási segédletek,
- speciális gyógyászati, valamint tanulást, életvitelt segítő technikai eszközök.

Integrált nevelés, oktatás:

A sajátos nevelési igényű tanulók eredményes szocializációját, iskolai pályafutását elősegítheti a nem sajátos nevelési igényű tanulókkal együtt történő – integrált – oktatásuk (teljes vagy részleges integrációjuk).

Sikerkritériumok:

- a tanulók beilleszkedése
- önmagához mért fejlődése
- a többi tanulóval való együtt haladása.

Ezeknek az eléréséhez szükséges:

- a pedagógusok részvétele az integrációt segítő szakmai programokon, akkreditált továbbképzéseken.

- a pedagógusok, egyéb dolgozók, gyermekek és szülők közösségének felkészítése a sajátos nevelési igényű tanulók fogadására.
- a rehabilitációs, rehabilitációs szemlélet érvényesülése és a sérülés specifikus módszertani eljárások alkalmazása.
- az egyes gyermek vagy csoport igényeihez igazodó pedagógiai – egészségügyi – eljárások, eszközök, módszerek, terápiák, a tanítás-tanulást segítő speciális eszközök alkalmazása.

Pedagógusok elvárható kompetenciái:

A sajátos nevelési igényű tanulók integrált nevelésében, oktatásában, fejlesztésében részt vevő magas szintű pedagógiai, pszichológiai képességekkel (elfogadás, tolerancia, empátia, hitelesség) és az együttneveléshez szükséges kompetenciákkal rendelkező pedagógus:

- a tananyag-feldolgozásnál figyelembe veszi a tantárgyi tartalmak – egyes sajátos nevelési igényű tanulók csoportjaira jellemző – módosulásait
- egyéni fejlesztési tervet készít a gyógypedagógus – konduktív nevelés esetén konduktor együttműködésével, ennek alapján egyéni haladási ütemet biztosít, a differenciált nevelés, oktatás céljából
- individuális módszereket, technikákat alkalmaz
- a tanórai tevékenységek, foglalkozások során a pedagógiai diagnózisban szereplő javaslatokat beépíti, a folyamatos értékelés, hatékonyság-vizsgálat, a tanulói teljesítmények elemzése alapján – szükség esetén – megváltoztatja eljárásait, az adott szükséglethez igazodó módszereket alkalmaz
- egy-egy tanulási, nevelési helyzet, probléma megoldásához alternatívákat keres
- alkalmazkodik az eltérő képességekhez, az eltérő viselkedésekhez
- együttműködik különböző szakemberekkel, a gyógypedagógus iránymutatásait, javaslatait beépíti a pedagógiai folyamatokba.

A sajátos nevelési igényű tanulók integrált nevelésében, oktatásában, fejlesztésében részt vevő – a tanuló fogyatékoságának típusához igazodó szakképzettséggel rendelkező – gyógypedagógus, gyógypedagógiai tanár, konduktor, konduktor-tanító, terapeuta

- segíti a pedagógiai diagnózis értelmezését
- javaslatot tesz a fogyatékoság, a pszichés fejlődési zavar típusához, a tanuló egyéni igényeihez szükséges környezet kialakítására (a tanuló elhelyezése az osztályteremben, szükséges megvilágítás, hely- és helyzetváltoztatást segítő bútorok, eszközök alkalmazása stb.)

- segítséget nyújt a tanuláshoz, művelődéshez szükséges speciális segédeszközök kiválasztásában, ismerteti a speciális eszközök használatát, tájékoztat a beszerzési lehetőségekről
 - javaslatot tesz gyógypedagógiai specifikus módszerek, módszerkombinációk alkalmazására
 - figyelemmel kíséri a tanulók haladását, részt vesz a részeredmények értékelésében, javaslatot tesz az egyéni fejlesztési szükségletekhez igazodó módszerváltásokra
 - együttműködik a többségi pedagógusokkal, figyelembe veszi a tanulóval foglalkozó pedagógus tapasztalatait, észrevételeit, javaslatait
 - terápiás fejlesztő tevékenységet végez a tanulóval való közvetlen foglalkozásokon – egyéni fejlesztési terv alapján a rehabilitációs, rehabilitációs fejlesztést szolgáló órakeretben –, ennek során támaszkodik a tanuló meglévő képességeire, az ép funkciókra
 - segíti a befogadó pedagógust az egyéni értékelés kialakításában, a gyermek önmagához mért fejlődésének megítélésében
 - segíti a helyi feltételek és a gyermek egyéni szükségleteinek összehangolását.
- A sajátos nevelési igényű tanulók neveléséhez, oktatásához igénybe vesszük az egységes gyógypedagógiai módszertani intézmények, a pedagógiai szakszolgálati, illetve pedagógiai-szakmai szolgáltatást nyújtó intézmények szolgáltatásait, az utazó gyógypedagógiai hálózat működtetésére kijelölt intézmények segítségét a köznevelés-fejlesztési tervekben meghatározott feladatellátás szerint.

III.6.2 Az enyhén értelmi fogyatékos tanuló

Az enyhén értelmi fogyatékos tanulók a tanulásban akadályozott gyermekek körébe tartoznak, akik az idegrendszer biológiai és/vagy genetikai okra visszavezethető gyengébb funkcióképessége, illetve a kedvezőtlen környezeti hatások folytán tartós, átfogó akadályozottságot, tanulási nehézségeket, tanulási képességzavart mutatnak. Az enyhe fokú értelmi fogyatékoság (mentális sérülés) diagnosztizálása elsősorban orvosi, gyógypedagógiai és pszichológiai feladat.

Az enyhén értelmi fogyatékos tanulók nevelési, oktatási szempontú jellemzői

Az enyhén értelmi fogyatékos tanulók fejlődése igen eltérő. Tanulási helyzetekben megfigyelhető jellemzőik: a téri tájékozódás, a finommotorika, a figyelemlkoncentráció, a bonyolultabb gondolkodási folyamatok, a kommunikáció, valamint a szociális alkalmazkodás fejlődésének eltérései. A tanulási képesség különböző mértékű fejlődési zavarát is mutatják és akadályozzák az iskolai tanulás eredményességét. A nevelésükhöz szükséges feltételek

- a fogyatékoság típusának és súlyosságának megfelelő gyógypedagógiai tanár/terapeuta, gyógypedagógus foglalkoztatása
- speciális tanterv, tankönyv és más segédletek, illetve

- a szakértői és rehabilitációs bizottság által meghatározott szakszolgáltatások biztosítása.

Az enyhén értelmi fogyatékos tanulók fejlődése nevelési igényeinek megfelelő gyógypedagógiai nevelés, oktatás és terápia hatására a mentális képességek területén is számottevő lehet.

Az iskolai fejlesztés pedagógiai szakaszai Alapfokú nevelés – oktatás szakasza

- alsó tagozat: 1–4. évfolyam

Ezen a tagozaton a tanuláshoz nélkülözhetetlen pszichés funkciók fejlesztésére helyeződik a hangsúly. A tanulók között meglévő eltérések differenciált eljárások, tartalmak és oktatásszervezési megoldások, terápiák alkalmazását teszik szükségessé. A képességfejlesztésben hangsúlyos szerepük van a közvetlen érzéki tapasztalatoknak, a tárgyi cselekvéses megismerésnek, a céltudatosan kiválasztott tevékenységnek.

Az alsó tagozat első évfolyamán javasol egy évfolyam tananyagának elsajátítására egy tanévnél hosszabb időtartamot. A gyógypedagógiai nevelésnek az egész személyiség fejlesztésére kell törekednie.

Nagyobb hangsúlyt kap a tanulási, magatartási és viselkedési szokások következetes kialakítása és megerősítése.

- felső tagozat: 5–8. évfolyam

A felső tagozaton a tanulók fejlesztése elsődlegesen a megismerési módszerek további fejlesztésére, a szemléletes képi gondolkodás nyomán kialakuló képzetekre, ismeretekre, az elsajátított tanulási szokásokra épül. Hangsúlyosabbá válik az önálló tanulási tevékenység. A tanítás-tanulás folyamatában előtérbe kerül a verbális szint, de a tanulók fejlettségének megfelelően, differenciált módon jelen van a manipulációs és a képi szint is.

III.6.3 Az integrált keretek között nevelt enyhén értelmi fogyatékos tanulók fejlesztése

Segítő eljárások, amelyek az eredményes integráció feltételei:

- az egyéni képességekhez igazodó, differenciált tanórai munka szervezése,
- a tanulókat önmagukhoz képest értékeljük
- diagnózisnak megfelelő habilitációs, rehabilitációs, fejlesztő foglalkozás, felzárkóztató foglalkozás szervezése
- tanuló párok kialakítása
- tanulási technikák elsajátíttatása szakórákon és egyéni foglalkozásokon, (tanulás tanítása, önálló hatékony tanulás kompetenciája)
- rendszeres ismétlés, gyakoroltatás, változatos tanulásszervezés, egyéni tanulási motiváció erősítése, biztató dicsérettel, javító szándékú elmarasztalással
- az iskolai könyvtár, valamint az iskola más létesítményeinek, eszközeinek egyéni vagy csoportos használata
- a továbbtanulás irányítása, segítése.

Fejlesztési területek – nevelési célok: Nemzeti azonosságtudat, hazafias nevelés.

- Az önismeret és a társas kultúra fejlesztése.
- A testi és lelki egészségre nevelése.
- Családi életre nevelés.
- Kiemelt feladat az önálló életvezetésre való felkészítés. Ennek meg kell jelennie a nevelés-oktatás teljes intervallumában, s kiemelten fontos szerepet kap a gyakorlás, a saját élmény, a tapasztalat.

- Felelősségvállalás másokért, önkéntesség.
- A személyiségfejlesztés.
- Fenntarthatóság, környezettudatosság.
- Pályaorientáció.
- Gazdasági és pénzügyi nevelés.
- Médiatudatosságra nevelés.
- A tanulás tanítása.

Kulcskompetenciák

Az Európai Unió országaiban megfogalmazott, a NAT-ban alapvető célként meghatározott kulcskompetenciák fejlesztése az enyhén értelmi fogyatékos tanulók integrált (inkluzív) és a gyógypedagógiai intézményekben megvalósuló nevelési formáiban egyaránt fontos nevelési-oktatási elvárásként jelenik meg. Ennek biztosítása elengedhetetlen a társadalmi integráció szempontjából, s különös hangsúlyt kap az önálló életvezetés, a munka világába való beilleszkedés érdekében.

Anyanyelvi kommunikáció

Az anyanyelv elsajátításának folyamatában az enyhén értelmi fogyatékos tanulók esetében a beszédcentrikusságot kell előtérbe helyezni. A beszédértés és beszédprodukciónak fejlesztése az elsődleges feladat. A tanulók egyéni sajátosságaihoz való igazodás mellett alapelve, hogy esetükben a nyelvelsajátítás lényegi módja nem az elszigetelt nyelvi jelenségek oktatása, hanem az a folyamat, amelyben az ember nyelvileg fogalmazza meg a valóságra vonatkozó ítéleteit.

Az anyanyelv tanításában csak az a fejlesztő tevékenység hozhatja a kívánt eredményt, amely (az egyén képességének és beszédállapotának figyelembe vétele mellett) a beszédnek mint összetett folyamatnak a fejlesztésére irányul, s a „nyelvet” funkcióinak (kifejező, informáló, felhívó jellegének) megfelelően, elemi formáiban (közlés, megbeszélés, rábeszélés) és alaptípusaiban (élőbeszéd, írott beszéd) gyakoroltatja és alkalmaztatja.

Idegen nyelvi kommunikáció

Az idegen nyelvi kommunikáció mint kulcskompetencia az enyhén értelmi fogyatékosok nevelésében egyénileg differenciált tananyagstruktúrát igényel. A hallás

észlelés, figyelem, emlékezet fokozott fejlesztése mellett a célokat a tanulók szükségletei határozzák meg.

A sikeres kommunikáció érdekében szükség van a hosszabb időkeretre, a folyamatos gyakorlásra, játékos keretek között történő megvalósításra, helyzetgyakorlatokra. *Matematikai kompetencia*

A matematikai kompetencia fejlesztése során elsajátíthatók és gyakorolhatók a gondolkodási műveletek (pl. problémamegoldó gondolkodás), továbbá a funkcionális képességek (érzékelés, észlelés, felidézés, emlékezés, figyelem, képzelet). A matematikai kompetencia birtokában az enyhén értelmi fogyatékos tanuló rendelkezik azzal a képességgel, hogy a környező világ mennyiségi és térbeli viszonyait felfedezze, képessé válik arra, hogy a tapasztalások útján megszerzett matematikai tudást praktikus feladatokra használja a társadalmi lét különböző területein.

Kiemelten fontos a konkrét cselekvéssel összekapcsolt tapasztalatszerzés és matematikai tevékenység, a szabálytudat és a stratégiahasználat kialakítása.

Természettudományos és technikai kompetencia

A természettudományos kompetencia az enyhén értelmi fogyatékos tanulóknál a gyakorlati jellegű természettudományi műveltség kialakítására, a mindennapi életben előforduló természettudományos jelenségek körében a felhasználói tájékozottság elérésére, az egységes természettudományos világkép kialakítására irányul.

Kiemelt feladat a tanulók egészségvédelmi, betegségmegelőzési és környezeti ismereteinek bővítése.

Digitális kompetencia

Az egyéni sajátosságokat és az informális társadalmi elvárásokat figyelembe véve középpontban a munkához, az életvitelhez és a szabadidő hasznos eltöltéséhez kapcsolódó praktikus ismeretszerzés és készségfejlesztés áll.

Szociális és állampolgári kompetencia

A szociális kompetencia segíti az enyhén értelmi fogyatékos tanulót abban, hogy megtalálja helyét, feladatát a családi és a társadalmi munkamegosztásban. Felkészül a közösségekben való aktív részvételre.

Az állampolgári kompetencia – az enyhén értelmi fogyatékos tanulók gyógypedagógiai-pszichológiai jellemzőit figyelembe véve – a tartalmakat sajátélményű tevékenységek formájában gyakoroltatva biztosítja. Az önismeret, a kapcsolatteremtés, kapcsolattartás képességének fejlesztése elősegíti a harmonikus közösségi beilleszkedést.

Kezdeményezőképeség és vállalkozói kompetencia

A kezdeményezőképeség és a vállalkozói kompetenciához szükséges ismeretek, képességek és attitűdök alakítása, formálása a tanulók egyéni sajátosságait figyelembe véve lehetséges. A tanítási tanulási folyamatban az enyhén értelmi fogyatékos tanuló minden esetben saját cselekedeteinek tükrében ismerje fel lehetőségeit, próbálja elérni céljait. Tudja